

Rud Lange

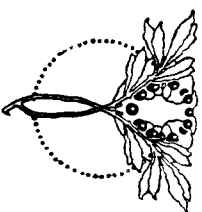
Julefred

J. FRIMODTS FORLAG — KØBENHAVN

RUD LANGE

JULFERRED

KØBENHAVN
J. FRIMODTS FORLAG
1910

STATSBIBLIOTEKET
/ AARHUS

Til min Mor!

Tidligere udkom af

RUD LANGE

ENE 1908
DRØMME 1910

J. COHENS BOGTRYKKERIER
(GEORG A. BACH)

LAMPEN i Studereværelset blev slukket, og der var nu ganske mørkt i Præstegarden.

Det var den gamle Emma, der havde værret inde og slukke.

Den Gang hun var ung og havde Lungerne fulde af Luft, kunde hun slukke som ingenting, blot ved at puste ned i Glasset, — nu maatte hun altid bruge Lampeslukker, og saa kneb det endda for hende.

Hun var nemlig blevet saa angbrystet og kort-aandet og maatte derfor, naar hun skulde slukke, først trække Vejret stærkt, saa hun fik et kraftigt Pust.

Men hvis hun ikke beholdt Lampeslukkeren i Munden, medens hun trak det stærke Vejr, saa slap Pustet fra hende, inden det kom i Glasset, og hun var derfor nødt til at stikke Lampeslukkeren i Glasset og saa trække Vejret, — men saa kom hun til at sugte Lamperøg ned i Halsen og Lungerne, og den bed og rev saadan, at hun fik sin tørre Hikke-hoste, og det eneste, der hjalp for den, var Kongen af Danmarks Bolsjer.

Og saa var der jo ogsaa den Historie med de Bolsjer!

Hun kom til at tænke paa den hver evig eneste Aften, naar hun slukkede.

Det var den Gang, den kære Gud hjalp hende, da hun var lige ved at kvæls.

Hun var nemlig en Nat faldet i Søvn med Bolsjet i Munden, — og saa var det, at hun lige med eet vaagnede, ved at hun ikke kunde faa Vejret, fordi Bolsjet var gaaet i den gale Hals.

I en Fart var det saa, hun havde foldet Hænderne og raabt „Jesus“ for dog at faa en køn Ende, — men saa var det, at Bolsjet kom op i Siedet for.

„Ja, — det er s'mænd saa sandt, saa sandt, saa sandt, — Herren forlader aldrig sine!“

Paa en Maade var Emma glad over, at hun ikke krepør, — for hvem i den store vide Verden skulde dog have passet henners Herskab, naar hun var vandret ned en og hjem.

Hun var ogsaa saa sikker, saa sikker paa, at netop det var Vorherre kommet i Tanker om, da han hev Bolsjet op igen.

Men nægtes kan det jo ikke, at det havde været skønt at dø den Gang, — for saa var det jo for det første overstaet, og dernæst havde hun jo nu været en dejlig hvid Engel med store hvide Vinger og hvide Fjer paa Kroppen, — og saa kunde det jo ogsaa have været, at hun netop lige i dette Øjeblik havde staaet overfor Vorherre og set ham i al hans Herlighed og Glans og Fyldest.

„Men man skal inte spekulere over det, — for det bliver jo alligeveler inte anderledes, end som Han bestemmer, der kender hver Vej og Sti, man skal betræde, — og som osse har talt alle Hovedhaarene.“

Emma var tit lige ved at blive rundtosset, naar hun læa og spekulerede paa alt det, Vorherre havde at bestille.

Men det var ogsaa frygteligt at spekulere paa, hvor helt galt det vilde have gaaet henners Herskav, hvis hun var gaaet bort den Gang, — for der var jo ingen, der kendte dem saa godt som hun — ja, det var til de aller bitreste Smaating, hun vidste Besked, — men nu havde hun da ogsaa snart tjent dem i over halvreds Aar, for i Fjor havde de Guldbryllup, og hun kom til dem den Gang, de havde Bryllup, saa det var jo inet Under, at hun havde Orden paa Grejerne og vidste, hvordan Lamme-siegen skulde skæres for, og hvordan Robérerne skulde syltes.

Alt dette tænkte Emma hver Aften paa, naar hun stod og slukkede.

Den gamle Præst havde saa tit foreslaet Emma, at han selv kunde slukke Lampen om Aftenen, for at hun kunde slippe for at faa Hikkehosen, men da hun ikke taalte, at man berøvede hende en eneste af hendes Pligter og Vaner, og da hun nu havde slukket den Lampe hver Aften i al den Tid, hun havde været hos Herskabet, gav hun et meget hvast Svar paa Præstens skikkelige Henstilling.

Hun havde svaret, og hun syntes næsten, det var gudsbespotteligt: „Ja værsenarti, Hr. Pastor, værsenarti! Sluk De barenstens Lampen og skur De bare Guller, — men saa kan De osse være evig forskrret paa, at jeg paa Søndag gaar op og præker i Kirken.“

Præsten havde ikke senere covet at tale om Lampen, og hun vidste godt, — men hun lod, som hun ikke vidste det, for man skal ikke plapre løs med alt, hvad man ved — at Præsten en Aften i For-glemmelse havde slukket den, men han var da nok saa nydelig staaet ud af sin Seng og havde marsjeret ind i Studereværelset paa sine bare nøgne Fødder og havde tændt Lampen igen, bare fordi han var bange for, at hun skulde føle sig forurettet.

Historien var sandfærdig nok, for det var Fruen, der i al Geduldighed havde hvasket hende den i Øret, — og saa er der jo ogsaa det med den, at den er god at faa Forstand af.

Da hun havde hængt Lampeslukkeren op paa Dørkarmen, gik hun ud og ruskede i Entrédøren for at overbevise sig om, at hun nu ogsaa havde drejet Nøglen forsvarligt om.

Hun sjokkede af Sted paa sine grønne Morgensko, der slubrede efter hende, og hun smaskede ordentlig løs paa sit Kongen af Danmarks Bolsje for at hindre Hikkehosten i at komme.

Da hun kom forbi Herrens og Fruens Sovværelse, bankede hun forsigtigt paa og aabnede Døren paa Klem.

„Ja, jeg vil kun ønske Herren og Fruen en velsignet Nat og en styrkende Søvn og en glædelig Opstandelse i vor Herre Jesus Christus,“ sagde hun, som hun havde sagt hver evige Aften i al den Tid, hun havde tjent der i Huset.

Saa stod hun lidt og Iyrtede efter, til de gamle havde svaret: „Tak i lige Maade, lille Emma.“

Lingang imellem kunde det godt falde Præsten ind at sige, naar han var i rigtig godt Humør:

„Pas nu paa ikke at kløjs i Bolsjerne, gamle Sliknuud!“

Ja, han kunde rigtignok tit, skønt han var en Præstemand, finde paa at sige de værste Avekattestregter, og Folk maa rigtignok ikke tro, at Humøren er saadan sla'et helt kaput i en Præstegaard.

„Ok ja, Ok ja, Ok ja, hvis jeg skulde forrælle alt det Plaser, vi har haft inden for vores fire Døre, saa blev jeg s'mænd inte færdig før til Kyndelmesse.“

Hun lukkede Døren til Præstesovværelset lige saa sagte, som hun havde aabnet den, og sjokkede nu videre over mod sit Værelse.

Først gik hun dog ud og ruskede i Køkkendøren for at se, om ogsaa den var forsvarligt lukket, men det var den altid.

„Alligevel kan man inte være forsigtig nok nu om Tider, for det er jo rent forfærdeligt, hvor der

luser Mordbrændere og andre Molokker rundt paa Vej og Sti om Nattetide med Bøssen ladt og Dolken slevet."

Beroliget gik hun ind paa sit Værelse og tændte sit Tællelys af dem, Fruen endnu altid selv lavede, naar de havde slagtet Gris.

Fruen havde nemlig stadig beholdt sin utrufulne Færdighed i Lysestøveriet, og den stammede fra den Tid a', hvor hun havde boet der langt ovre paa Heden, og de maatte lave alt selv, da der ingen Handelsmænd var i Nærheden.

Da Emma havde slukket Gløden paa Tændstikken ved at spytte efter den, tog hun sin Brudebibel ned fra den lille Hylde i Hjørnet af Værelset.

Hvorfor hun netop havde en Brudebibel kommer af, at hun i mange, mange Aar havde sparet og spinket af sin Løn for at faa en Bog Vorherres Ord saa smukt indbundet som muligt.

Der skulde være Guldkanter og Guldbogstaver baade foroven og forneden, og saa skulde der ogsaa staa hendes Navn Emma Hendriette Nielsen i Guld med Fødselsaar og Dato, — og endvidere skulde der staa: „Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet“ i Guld paa Siden, for det var alligevel det aller bedste, Gud Fader i det høje havde sagt.

Hun havde sat sig det Maal at naa ti Kroner, for saa maatte hun da faa al, som hun vilde, — men da hun saa kom hen til Boghandleren, havde han kun Brudebible, der var saa dyre, og saa købte hun

en af dem, for de hellige Ord kan jo være lige gode, hvad enten der staar Bibel eller Brudebibel paa deres Ryg.

Over Biblen laa hendes Hornbriller, det var en af hendes Livs Stoltheder, at hun i sin høje Alder var saa klartseende, at hun kun behøvede dem, naar hun skulde læse, og det var endda kun til Vorherres Bog, at hun behøvede dem, for dens Bogstaver var saa fine, saa fine, baade med Pynt paa og med Snørkler og Sving og Kruseduller, saa der var mange af dem, man slet ikke kunde regne ud, hvad skulde betyde.

Saa havde rigtignok Kogebogen anderledes jævne og farvelige og grimme Bogstaver, for dem kunde hun da forstaa alle sammen.

Hun satte sig paa Sengekanten og slog op paa det Sted, hvortil hun kom i Aftes.

Det var nøjagtig til Side 915 for oven og handlede om Profeten Ezekiel.

Hun var begyndt forfra i Bibelen og læste bestemt to Sider om Aftenen, selv om hun skulde holde op midt i en Sætning.

Ider var saa meget af det, hun ikke kunde blive klop paa, men det gjorde ingenting, for det var ligegyldt altsammen saa skønt, saa skønt. Men hun var ikke fri for hver Aften at blade frem i Bogen og

kigge efter, hvor langt hun havde igen, til der blev talt om Jesusbarnet.

Naar hun havde læst sine bestemte to Sider, lagde hun Bibelen og Brillerne op paa samme Sted, hvor hun igen i Morgen Aften kunde finde dem, og hun mumlede, idet hun begyndte at klæde sig af:

„Ja, Herren han er dog en grumme forstandig og alvidendes Mand, — og saa er han saa god, — ja, der er rigtignok ingen Ende paa hans Godhed mod os forpinte og skrøvelie Menneskebørn.“

Sir Tøj lagde hun omhyggeligt sammen, hun børstede sine Sko med Aande og Sod fra Kakkellovnen.

Sin Flemting hang hun op paa Sømmet bag Hovedgærdet, — men først kæmmede hun den ømt og forsigtigt igennem med sin Tætkam og passede paa, at ingen Haar blev revet ud, da det jo gjaldt om at være forsigtig, at hun ikke blev nødt til at købe en ny af de dyre Flemtinger, der næsten kostede tre Kroner.

Naar hun havde set efter, at der ikke var Huller paa Strømperne eller Skader paa Undertøjet, satte hun sig paa Sengen og foldede sine gamle knoklede Fingre, — med Undtagelse af Guldbrand og lille Peter Spillemand paa venstre Haand, der var gigt-syge og derfor ikke mere kunde foldes. Hun strerede lige lux ud i Luften og begyndte saa at synge Lyksalig, lyksalig hver Sjæl, som har Fred.

Nu og da afbrød hun en Linje, der var særlig indlysende, med et „Ja, det er s'mænd saa sandt,

saa sandt“, og saa sang hun videre, til hun var kommet alle de elve Vers igennem.

For nogle Aar siden havde hendes Aftensalme været: „Nu titter til hinanden, de fagre Blomster smaa“, men saa var det, at hendes Søster døde, og man sang „Lyksalig“ ved hendes Begravelse, — og siden den Dag sang hun saa „Lyksalig“ om Aftenen, for saa mindedes hun jo baade Søsteren og Vorherre paa een Gang.

Hun slukkede nu omhyggeligt Lyset, lagde sig op i Sengen og trak Dynen op til Hagen, — Aftenbønnen blev bedt, og hun belavede sig paa at falde i Søvn, — men saa kom hun pludseligt i Tanke paa Vækkeuret.

„Mon hun nu havde husket at hisse ham op.“

Hun greb ind under Hovedpuden efter sine Ijrstikker, kom ud af Sengen, fik tændt Lyset og fæt i Uret.

„Jo, han var da hisset op.“

Saa kom hun i Seng igen, og lidt efter sov hun.

Tallemlyset stod og brændte — det havde hun glemt at slukke — og dets Tanne blev længer og længer.

Efter at Emma havde været inde og sige God Nat, hun Præstefolkene og smaasludrede lidt sammen, indtil hun lagde sin Haand over paa sin Kones Dyne, — det var Tegnet til Bønnen.

Hun foldede sin Haand i den Haand, han havde rakt over til hende, og nu bad de for hinanden og med hinanden den Bøn, Vorherre Jesus selv havde lært dem. Da Bønnen var bedt, førte han hendes lille fine Haand op til sine Læber.

„God Nat, min egen lille Anna,“ sagde han, „og Tak for i Dag.“

Den gamle Kone slap ikke hans Haand, før hun ogsaa havde trykket et Kys paa den.

„Selv Tak,“ sagde hun.

Det kneb for dem at rejse sig, naar de laa i Sengen, derfor maatte de nøjes med dette Haandkysseri.

Lidt efter sov Præsten.

Hans Kone laa og hørte efter hans Aandedrag, — men der var ikke noget i Vejen med det, — det var dybt, om end lidt tungt.

„Heldigvis — og Gud ske Tak, at han nu var blevet rask igen.“

Han havde i Efteraaret haft lidt Lungesugen, — Lægen havde sagt, at det sikkert var Begyndelsen til Lungebetændelse.

Men den gamle kraftige Mand slap da over sin Sygdom, takket være sin stærke Konstitution og de mange varme Omslag, hans lille Kone hele Tiden lagde over hans Ryg — men Emma var sikker paa, at det var hendes Hyldeite, der havde gjort Underværkerne.

„Vorherre være dog al Prisen,“ var de alle enige

om, „havde han ikke villet det, saa havde hverken Omslagene eller Hyldeiteen hjulpet.“

Natten tystede.

Under Ovnen i Køkkenet laa Pjevs, der var en gammel falmet graa Kat.

Nu og da nøs den i Søvn, saa Emmas Snilfids, der sov i sit Bur i Køkkenvinduet, angst rystede sine Fjer.

Men alt det blankpolerede Køkkentøj ærgrede sig næsten irret over, at den sorte Nat forhindrede det i at vise, hvor pænt det kunde skinne.

Inde i det sorte Hul stod Fejekosten og Opvaskerspanden og beklagede sig for hinanden over, at de i Morgen skulde bruges til Juleringøring.

Fejekosten rejste Haarene og sagde, at nu var den snart ked af altid at skulle pjuske i Støv, — og saa nøs den, saa det næsten røg af den, — men Spanden, der var mere sagtnodig, klappede lidt med sin Hank og trommede et muggent:

„Dumme, dumme at sig beklage“,
den var fra Tyskland og kunde derfor ikke rigtig snakke dansk.

Skurebørsten laa derimod nede paa Gulvet og grinede i sine Børster over, at den nu rigtig skulde ud og pløre, — den var helt ny og havde lige til i Gaar ligget nede i Urtekræmmerens Vindu, hvor den havde kedet sig saa skrækkeligt i Selskabet med Høryve og alt det andet Kæltringepak, der stod ved Siden af den.

„Skurre, skurre,“ skruttede den engang imellem i Velbehag, saa Gulvbrædderne blev helt angst og knirkede til hinanden om, at den vilde vist rive fælt.

Under Vasken kiggede en lille Mus ud. Dens smaa sorte stikkende Kuløjne tittede ivrigt omkring, medens den snøftede med sin spidse Snude for at vejre, om der var Fare ved at vove sig ud.

Den opdagede Katten, men den var der ikke nødvendigt at frygte sig noget af.

I en strygende Fart pleiede den over Gulvet, hen mod Spisekamret, hvor den vidste, at den dejlige Krukke med Sagogryn stod.

Den kom op paa Krukkerekanten og tittede ned, men der var ikke saa meget som et eneste Gryn tilbage. Der var ikke noget at gøre ved det, og den maatte derfor lede efter noget andet Guf. Den løb frem og tilbage ad Hylderne. Der laa Flæsk, men det kunde den faa lige saa meget af den vilde i Kælderen, hvor der laa tre brunt brankede Skinker, og der var da ikke Meningen at ofre sit Skind paa noget, man ganske farefrit kunde faa neden under.

Med et kildede det dejligt i Maven paa den.

Den lugtede Korender, — det var dem, Emma i Dag havde købt til Julekagen, hun skulde bage i Morgen.

Den snøftede et langt Snus til den hvide Pose, og den kunde ikke lade være med at tænke „Ah!“,

men saa gnavede den Hul paa Posen, og nu trillede den ene dejlige Korend ud til den efter den anden. Allerbedst, som den sad og smovsede, saa den et Par store grønne Øjne skinne.

Det var Pjevs, der mente, at den skyldte sig selv som Kat at maatte liste ud for at indgyde Respekt.

Den havde længe med LigeGYldighed hørt Mursen, men efterhaanden vaagnede dens Kattesamvittighed, og nu syntes den, at den ikke kunde forsvare at blive liggende længer.

Den fik med stort Besvær rejst sin gamle Krop, gnistrede og gabede og gik ind i Spisekamret, hvor den sendte sine mest grønne Øjne op mod Musen, der ikke blev synderligt imponeret, men roligt aad videre. Da den havde ædt sig godt mæt i Korenderne, sprang den lige forbi den gamle Kat hen til sit lille Hul under Vasken, og Katten, der godt vidkede tilbage til sin lune Plads under Ovenen og var stolt over, at den havde jaget Fjenden paa Flugt, for, som den tænkte, hvortfor skal man gøre sig Umage med at fange Mus, som man ved, man ikke kan fange, naar man uden Besvær kan faa lige saa meget, man gider æde, bare man siger Mjav.

Men hvem der lo, var Fejekosten, — og Gulvskruppen sprang i smaa Hop hen over Gulvet, saa den næsten stødte en Bule i Blilkspanden.

Pludselig jøg et Vindstød ned gennem Skorstenen.

Vindhønen i Husgavlen knirkede rundt i sit rustne Leje.

Saa ligesom sydede en lang Hvilten om Hjørnet af Huset.

Den greb fat i Trætoppene i Haven og bøjede dem mod hinanden.

Der kom nok et Stød.

Det pøb og skreg og tudede hen over Tagrygningen.

Pjevs rejste sig op og flyttede sig søvndrækket bort fra Skorstønen, hvor den kolde Blæst hvirvlede op i dens lune Pels.

I Stød paa Stød jøg Blæsten frem, til den tilsidst gled over i vedvarende Hylten og Tuden.

Op over Tøvefrsrunderne trak sig en graa Hinde.

Frosten tegnede smukke Krystalbilleder og Isblomster.

Præsten mumlede halvt i Søvnne til sin Kone:

„Nu faar vi Julevejr.“

Og Sneen kom.

I hvide prikkende Stik slog den ned.

Det var straks, som det var Knappenaalsspidser, der slyngedes mod Jorden.

Jorden, der før havde været lind og fugtig, stivnede, og over det haarde Panser lagde Sneen sig, for et Øjeblik efter at blive fejlet bort i store Hvirvler, der samlede sig i Plovfurur og under de store Graner i Præstehaven.

Men oppe under Taget boede et Par Graaspurve, de nippede sig tættere sammen og lusede hinanden. „Sikke Vejre, sikke Vejre,“ pippede de.

Op, men nærede og hvirvlede.

Den lagde sin hvide Kaabe over alt, men den flyttede, som jøg et Øjeblik efter med sin piskende Fødder.

Hvem den ikke var blind, var Veirhønen, — den løbde alle et Øjeblik. Ko, — men den gav sig og gik videre, men den flyngedes rundt af den barske Blæst.

En pige hastende den, men det endte med, at den alle godt forstod og blev borte.

Åben skad da holder ikke lude sig byde alt,“

En anden anden Tale at Jorden var det, at Sneen kom — den jøg uden Brevret gennem Skovene, som med Carner, skurede derfra hen over Fjorden, da endte. Lude og jøg dobbelt bidende ind over Jorden.

I den lille By — der hørte til vor Præstegaard — dansede de paa den Støder et sølle trevent Gasblus, men det var i sig selv snart ganske ædt af de knugende Sneen.

Den gamle Vejrer Simonsen tog sig en Ekstra-ting af sin Hændervinsluske og gik saa ind i en Færd, hvor han lusede sig i sin store tykke Væg-tæppe, det han var sikker paa, at han saamænd ikke behøvede at vantage over Byens Fred i saadant

et Herrerens Vejr, hvor ingen levende Sjæl kunde mase sig frem mod den stærke Modstand, som Stormen bød.

Men oppe i Præstegaarden vaagnede Emma.

„Aa Herre Jemini, sikke da osse et Vejr,“ suk-kede hun, da hun hørte, hvordan Sneen piskede og tikkede mod hendes Rude, medens Stormen hylede i Skorstenen.

„De Stakler der er ude i Nat,“ tænkte hun og strakte sig velbehageligt under sin varme Dyne.

Hun var lige ved at synes, at hun havde det særligt lunt og behageligt, — netop fordi hun vidste, at der var saa mange andre, der frøs, — men saa greb hun sig i den syndige Tanke med et „Næh, fyh da osse, at man kan faa saadanne grimme Indfald“, og saa rettede hun sig til Straf lidt op fra sin magelige Stilling.

Men pludselig kom hun til at tænke paa sin Stilheds, der nok sad og frøs ude i det kolde Køkkenvindu.

Hun smuttede ud af sin Seng, stak Fødderne i de varterede Tøfler og sjokkede ud i Køkkenet, hvor hun fik tændt den lille Køkkenlampe, — den, der var saa febrilsk til at osse.

Hun kravlede op paa Køkkenbordet, fik fat i Buret og bragte den forskræmte Fugl ind i sit Sovewærelse, hvor hun stillede den paa Gulvet og dækkede dens Bur til med sin Nederdel.

Hun gik under alt dette og smasnakkede til den.

„Lille Pippemanden skal ikke fryse!“

„Pip, Pip, lille Pippemand.“

„Mor passer rigtignok godt paa Dig, ikke sandt, lille go'e Pippemand.“

Da Pippet var faldet lidt til Ro, sjokkede Emma tilbage til Køkkenet for at slukke Lampen, og da hun endelig laa i sin Seng igen, var hun slet ikke mere søvnlig.

Hun laa og spekulerede paa, hvad Klokkeren var, og om den ikke snart var saa mange, at hun skulde op, men da hun tilsidst ikke kunde nære sig for Spænding, tændte hun en Fyrstik og saa mod sit Vækkeur.

Det var ikke mere end et Kvarter paa Tolv.

„Aah, Jøsses da osse, at hun inte er mere.“

Men lidt efter hørtes et langt Pift, der efterfulgtes af et „byh byh“, og saa var Emma alligevel faldet i Søvn, uden at hun selv anede det.

Men Pippet befandt sig ikke rigtig vel i de nye Omgivelser, den baskede med sine Vinger, strittede Hjertene ud, og nu og da klynkede den et ynkeligt „fuit, fuit“.

Sneen vælede stadig ned.

Lagde sig og fæg væk.

Vægteren var faldet i Søvn i sin Port.

Men netop det Stykke Gade ud for Porten, hvor Vægteren sad, var føget fri for Sneen, da en Vogn kom forbi.

Den buldrede et Øjeblik, men saa gled dens Hjul igen ind i de tystende Snemasser.

Vægteren blev skræmmet op af sin Blund af den skrاملende Vogn.

Han kiggede ud, — men der var intet at se, og da pludselig en Snehvirvel stod ham lige i Ansigtet, trak han sig tilbage til Læen og drak sig en uberydelig Taar af sin Opstrammer.

Den varmede godt op indvendig, — og bragte Blodet i bedre Cirkulation.

Men da Vognen lidt længere oppe ad Gaden igen skrاملede, forstod han, at han ikke havde drømt før, — og han sad nu lidt og spekulerede paa: „hvem der dog kunde have Arinde ude i saadant et Møgevejr.“

Men saa faldt ogsaa han i Søvn.

II.

DET var virkeligt en Vogn, Vægteren havde hørt, og i Vognen sad ingen ringere end Sognefogdenovre fra Nederrød, — Landsbyen, der ligger paa den anden Side Fjorden og Skoven.

Sognefogden kørte op mod Præstegarden.

Han havde kun een Hest foran Vognen, og det var næsten umuligt for den at trække op ad den stejle Gade, der førte til Præstegarden.

Ustandselt kom Hjulene ind i Snedynger, og Hesten, der ikke var braated, gled paa de glatte Sten.

Men Sognefogden piskede paa Dyret, og en Bølge af Damp, der stod af dens svedige Krop, tøde Sneen hørt, efterhaanden som den lagde sig paa den.

Dog var det, som Blæsten var taget lidt af, — Sneen hvirvlede da ikke saa flygende som før.

Sognefogden stansede Vognen foran Præstegaarden, sprang ned fra Sædet og gik hen og trykkede paa den elektriske Knap.

„Ih, Du store Endejaner da osse!“ raabte Emma

og foer op, da hun hørte Klokken over Hovedgården snerre.

„Er det nu igen de tovlie Dreng, der er paa Spil og jager en gammel Kone ud af sin Seng.“

Hun greb efter Fyrsnikkerne, fik futter en af — men Tællelyset var borte.

Hun drejede sig ud af Sengen og kiggede ordentlig efter.

Ganske rigtigt, ud over Stagen hang en lang sort Tanne, — altsaa havde hun som sædvanligt glemt at slukke Lyset.

„Den ender gruli gal paa den Maade, her blir saamænd nok Ildsvaade, bare for det fjollede Lys Skvld.“

Klokken gav sig igen til at snerre.

„Jovel, Jovel, nu kommer jeg — ta'en dog med en Kend Ro, jeg maa da først ha tændt Lys,“ sagde hun, idet hun bebrejdede saa op mod den.

Hun maatte ud i Køkkenet og have et nyt Lys, — men da hun i Mørket vilde hite derud, vællede hun Buret med Stillidsen, der angst fløj op mod Loftet, som den smadrede imod, saa den kastedes ned paa Emmas Seng, hvor den rystende gav sig til at piffe nogle forskrækkede „Vi—t, Vi—t“.

„Aa, sikke da osse en Tykumsbradsa,“ sagde hun, idet hun slog Hænderne sammen.

Men saa gav Klokken sig igen til at snerre, og hun skyndte sig ud i Køkkenet, hvor hun fik fat i et nyt Lys.

Det varede længe, inden det brændte til, det sagde „fut, fut“, medens en slem Os stod Emma lige i Næsen.

„Hun lugter nunte saa godt som Sterinen.“

Men da hun havde brugt fem Fyrsnikker paa det, brændte det endelig til.

Hun kom ind i sit Værelse med det og begyndte at tage det aller nødvendigeste paa, — Særken og Strømperne og Uldeklokken.

Fleiningen stak hun lige i med en Haarnaal, saa den hang efter hende som Halen paa et Æsel.

Under sin Paaklædning forklarede hun Fuglen, der sad paa hendes Seng med aabent Næb og ry-stende Fjer:

„Jeg ku ikke gøre for det, — jeg ku ikke gøre for det, — jeg huskede jo slet inte, at Du stod der.“

Men Fuglen var altfor skræmt til at høre paa sin Moders Trøst.

Hun sjokkede afsted med sit Lys i Haanden, bankede stærkt paa Herskabets Soveværelsedør, aabnede den og raabte ind:

„Den er gruli gal, Hr. Pastor, den er gruli gal, Hr. Pastor, — den ringer og kimer, og Pastoren maa vist belave sig paa at staa op i det forrygendes Vejr“:

Præsten mumlede:

„Hvem er det, der ringer?“

„Ja, jeg ve'et inte endnu, — men nu skal jeg sporensregs forhøre, — for det kan vist inte være

Avekattesreger, saadan som der bliver klemmet med ham."

Hun lukkede Døren og gik ud i Entreen, satte Munden til Nøglehullet og raabte ud:

"Er der no'en? Er der no'en?"

"Ja, nu maa De lukke op," svarede Sognefogdens dybe Bas.

"Jeg ka inte høre," sagde Marie, "hvem er det, og hvad vil De dog i saadant et forrygendes Vejr?"

"Nu maa De skynde Dem," blev der svaret.

"Jamen, hvem er det, der raaver?" spurgte Emma, "jeg ka dante aabne for en ganske vild og fremmed."

"Jeg er Sognefogden fra Nederrød!" raabte han. Emma var lige ved at knikse.

"Naa, er det Sognefogden fra Nederrød, ja — ja — tøv bare en Kende, til jeg faar hentet Nøglen inde paa Sjaserollet."

Hun gik ind i Spisestuen, hvor Nøglen laa paa det mahognitræspolerede Chatol, og da hun havde faaet den, gik hun tilbage og aabnede Døren, men da Sognefogden vilde buse lige ind, holdt hun den lidt igen.

"Hov, Hov, — De maa inte mase saadan paa, jeg er ikke saa paaklædt, at et Mandfolk kan taale at se mig."

Hun hoppede ind bag Døren til Spisestuen og stod nu derinde og forklarede ham, at: "De maa

gerne hænge Deres Kavaj der paa Knagen, men pas paa, at der ikke kommer Fugt paa Fruens nye Oversykke, og saa kan De gaa ind i Værelset der og sætte Dem, men tør først Benene af paa Maatten, — og saa har De vel selv Fyrstikker til at tænde med — men pas paa, at — — —

Sognefogden afbrød hende med et:

"Javel, javel, skynd Dem nu bare ind til Præsten og sig, at det haster!"

Da Emma kom ind til Præsten, var han næsten paaklædt.

Men i Sengen laa hans lille Kone, skræmt og ulukkelig som en Fugleunge, der var faldet ud af sin Rede.

Hendes smaa sorte Øjne fulgte ham ængsteligt; men hun turde ikke lade sig mærke med noget, for at han ikke skulde opdage, hvor angst hun var over, at han maatte ud i dette skrækkelige Vejr.

Han fik sin Pels og den laadne Hue paa, — Emma gav ham den lille Taske, hvori Præstekjolen og Alterbægeret laa — og han gik nu ud til Sognefogden.

"Naa, Sognefoged," spurgte han venligt, "hvad bringer Dem til mig nu ved Nattetider?"

"Ja, Præsten maa naturligvis undskylde, — men min Kone ligger for Døden, — ja, hun er maaske allerede død nu, — og hun ønsker og beder kun om at faa Præsten i Tale, — saa hun med Fred kan gaa i sin Grav."

De to Mænd kom op paa Vognen, og Hesten begyndte at trække.

Blæsten var helt sagnet af, og det sneede ikke mere. Her og der tittede en Stjerne frem mellem de drivende Skyer. Præsten skurtede sig mageligt til Rette paa sin Plads, og Sognefogden havde travlt med at passe Hesten og holde Vognen klar af Snedri-
verne.

Da de kørte over Broen, lød Skrig over Hovedet paa dem.

Det var vilde Svaner, der med kraftige Vingelag fløj op over Fjorden.

Nu og da skingrede de deres sønderrivende, gennemtrængende Sang ud.

„De varsler Død,“ brummede Sognefogden, men Ordene druknede i det store Pelsopslag, hvori hans Hoved puttede sig.

Præsten sad tavs, han havde en enkelt Gang sagt: „De er ellers en sjælden Gæst i Herrens Hus.“

Men Sognefogden havde ikke svaret, — enten fordi han ikke havde hørt det eller ogsaa maaske, fordi han ikke vilde høre det.

Det lille Enspænderkøretøj naaede Skoven.

Vejen igennem var en stadigt stigende Bakke. Hesten sled og slæbte.

Vognen hældede pludselig meget stærkt, — dens Hjul var kommet op over en Skærvebunke, der laa skjult i Sneen.

„Hold godt fast, nu vælter Vognen,“ raabte Sog-

snefogden, men Vognen væltede alligevel ikke. Hesten trak den paa ret Køl.

Den lagde sig forover og halede med Magt Vognen gennem de vældige Snebunker.

„Er det ikke bedst, vi staar af, og skyder lidt paa?“ spurgte Præsten, — men Sognefogden rystede paa Hovedet og snertede Hesten med Piskan.

Alle Skyer var efterhanden forsvundet fra Himlen. Maanskin gyldnede mellem de overpuddrede Firer, og det var som Frostens havde poleret Stjernerne, saa de nu var mere klare og skinnende end ellers.

Lige over stod Julestjernen.

I Præstens Skæg perlede Isdraber, og hans Aumde stod langt ud i Luften som en bølgende Tunge.

Det var blevet en herlig Nat, — Præsten glædede sig over den friske kølige Luft og den pragtfulde Nuthimmel.

Negtes kunde det ikke, at han frøs lidt om Fødderne, — han havde i Skyndingen derhjemme glemt sin Fodpose.

Han begyndte at tale til Sognefogden.

Samtalen drejede sig om den døende Kone og om hendes Sygdom og gled derfra ind paa Sygdom i det hele taget og om den store Læge, til hvem man i al Nød skal henvende sig.

Sognefogden blev saa underlig tavs, — han fik

travlt med at hyppe paa Hesten, der snart havde faaet Vognen trukket op til det øverste af Bakken.

Men Præsten lod sig ikke stanse af den andens Tavshed.

„Det skal nok knibe haardt,“ sagde han, „før De føler Trang til at høre Vorherres Ord?“

Men Sognefogden afbrød:

„Det er ikke for min Skyld, jeg har ulejligen Præsten.“

Men den gamle Præst svarede:

„Ja, Deres Tid kommer nok ogsaa!“

„Før eller senere, — den skal nok komme!“

„Desværre vil jeg ikke opleve den, men tænck paa Deres gamle Præst, naar De engang føler Trang til Vorherres Jesu Trøst.“

„Jeg ved saa godt, at det er svært at tro, — jeg har selv haft mine Anfægtelser, — men Deres Øjne vil ligesom mine engang blive aabnet, — der er altid et Øjeblik i ens Liv, hvor man synes, at nu kan man ikke klare den alene længere.“

„Vorherre sender os Døden, — den kommer til os, som det store uforstaaelige, — men De kan tro Vorherre har anden Mening med den, end netop det at slaa ihjel.“

„De vil maaske nu i de tunge Dage, der kommer for Dem, sikkert ikke kunde forstaa andet end, at De engang igen ogsaa maa faa Deres Kone at se!“

„Jeg kan ikke tro,“ brummede Sognefogden.

„Saa vil De maaske komme til det i Deres Dødsøjeblik,“ svarede Præsten.

„Tror De, Vorherre kan nøjes med saa lidt,“ spurgte Sognefogden, og Præsten fortaale om Røveren paa Korset; — han havde vel nok været saa langt fra Gud som muligt, men da han i sit Dødsøjeblik raabte paa Naaden, — blev Trøstens Bæger rakt ham.

„Har De nogensinde stillet Dem det Spørgsmaal:

„Har Du Raad til at miste Din Gud. Kan Du undvære Forsøneren,“ spurgte Præsten.

„Jeg kan ikke komme til at tro,“ svarede Sognefogden.

„Jo, De kan!“ vedblev Præsten. „De maa ofre Dem selv, — De maa arbejde Dem væk fra Dem selv, — De maa arbejde, og Herren vil da understøtte Dem og hjælpe Dem til Forstaaelsen. Han har jo sagt: „Kommer til mig, — alle I, som arbejde og er besværede, og jeg vil give Eder Hvile.“

———— Køreøjlet var nu kommet ud af Skoven og var i Nærheden af Landsbyen.

Pludselig gled Hesten, — den søgte at staa mod ved at sætte Forbenene fast i, — men Hesteskoene, der var blevet glatte, — skøjtede i Frostisneen, og i Faldet knækket Hesten den ene Vognstang.

Sognefogden sprang af og søgte at faa rejst Hesten, men den kunde ikke faa Fodfæste i det glatte Løse og drattede hver Gang tungt om paa Siden.

Køretæpperne blev lagt under dens Hove, men det var alligevel ikke muligt at faa rejst den.

Der var ikke andet at gøre for Sognefogden end at se at komme hen til Smeden og faa ham til at brate Hesten, men da hvert Minut var kostbart, bad han Præsten, om han ikke vilde spadsere det lille Stykke Vej til hans Hjem.

Præsten stod af Vognen og begav sig paa Vej. For hvert Skridt han tog, sank han dybt til Bunds i Sneen, men han naaede da efter et Kvarters Forløb Sognefogdens Gaard.

Døren ind til Stuen var aaben, — han gik lige ind og kom gennem Mellemstuen ind i Soveværelset, hvor Sognefogdens Datter sad og vaagede over sin døende Moder.

Den unge Pige rejste sig, gik lydløst Præsten imøde og trykkede hans Haand.

„Moder sover,“ hviskede hun.

Da Præsten klappede hende paa Skulderen og sagde „Stakkels Barn“, var det, som der blev aabnet for hendes Sorgs Sluser, og hun sank sammen i en vedvarende Hulken.

„Aa min stakkels, stakkels Mor,“ stønnede hun. Præsten søgte at trøste hende.

„Nej, nej, der er intet Haab,“ græd hun. „Fødderne er allerede som Is, og siden i Eftermiddag har hun ingen Puls haft.“

Den døende Moder laa og trak Vejret med aaben

Mund, nu og da var det, som hun jamrede et „Aah, aah“.

„Om en halv Time skal vi vække Mor, saa skal hun have sin Kamferindsprøjtning, og jeg vil derfor bede Præsten være parat til den Tid,“ sagde Datteren, der gik ud i Køkkenet, for at lave i Stand til Indsprøjtningen.

Præsten gik med hende derud, og hun stod nu og fortalte løst og fast om Moderen og hendes Sygdom.

„Hele Eftermiddagen har Mor talt i Vildelse,“ fortalte hun.

„Lige med eet saa hun stift paa os, og sagde højt og tydeligt „Abessinien“.

Vi tænkte, hun mente Appelsin, og spurgte derfor:

„Vil Mor have et Strykke Appelsin?“, hun saa forvildet op, pludselig var det, som hun forstod:

„Nej, nej!“ skreg hun, „ikke Appelsin!“, — ikke Appelsin! — — — nej, nej, — Abessinien!“

„Hvorfør siger Mor Abessinien,“ spurgte vi. Hun laa og stirrede rundt.

„Abessinien, Abessinien, jeg kan ikke forstaa, hvorfør jeg siger Abessinien,“ stønnede hun mat. „Jeg kan ikke forstaa det!“

„Men kan I da ikke forstaa det? Kan I da ikke forstaa, hvorfør jeg siger det, — kan I ikke forstaa, at jeg jo maa sige det, — jeg bliver jo tvunget til at sige Abessinien!“

Hun faldt nu hen og vaagnede først ved Elleve-tiden.

Hun var et Øjeblik ganske klar og bad indrængende, om hun ikke maatte faa Lov at tale med Præsten.

Medens den unge Pige syslede færdig med sine Forberedelser, pakkede Præsten Tasken op, hvori han havde sit Embedstøj.

Han iførte sig Kjolen, hæggede Pibekraven, hæftede sit Dannebrogskors paa Brystet og bad Datteren komme med ind og overvære den hellige Handling.

Han vilde ikke trætte den døende Kone med den lange Bøn, der gaar forud for Sakramentet, og vilde derfor have, at Datteren skulde være med til at bede Bønnen, da Moderen ikke selv kunde gøre det.

Han gik hen til den syge, lagde sin Haand paa hendes Pande og begyndte at fremsige Nadverbønnen med sin dybe, smukke Stemme:

„Kæreste Guds Ven! Vor Herre Jesus Kristus har selv sagt, at hvor to eller tre er forsamlede i hans Navn, der vil han være midt blandt dem, og hvad de bede om i hans Navn, skulde de visseelig faa _____“

Under Fremsigelsen af Bønnen laa den syge og stønede:

„Av, av, hvad er det dog, I gør ved mig“.

Men Datteren var straks sunket sammen paa en Stol, og dens røde Pude, — den, hun selv havde

syet som Julegave til Moderen —, blev gennemvaad af hendes Taarer.

Men Præsten lod sig ikke forstyrre.

Han stod med sit Blik stift rettet paa den døende Kone, da han forklarede dette bevidstløse Menneske de hellige Ord og den store Naadegaves Betydning.

Sognetogden var kommet hjem, han stod i Forsiuen og kiggede ud ad Vinduet, og det var hans Mening at blive staaende her, — til den hellige Handling var forbi.

Præsten bad nu Datteren om at vække Moderen, og hun ruskede derfor i hende og raabte: „Mor, Mor!“

Den døende slog Øjnene op, — men de saa intet. Da hun havde faaet sin Indsprøjtning, var det, som hun levede lidt op.

Øjnene søgte ivrigt omkring, — og da hun saa Præsten, var det, som der gled et Lykkens Smil over hendes Læber, — hun bevægede Munden, men hun kunde intet sige.

Præsten knælede ned ved hendes Seng og bad med høj Stemme „Fadervor“.

Hun fulgte ham uforstraende, og da han sluttede med „Amen“, flk hun pludselig Mæle og spurgte:

„Amen, — hvad er Amen?“

Det saa ud, som hun i sin Hjerne ledte efter, hvad Amen var.

Hun saa op paa Præsten med et Par Øjne, som

Da hun kom ind i sit Værelse, var hun saa heldig at fange Stilleidsen ved at sætte Buret ned over den, medens den nok saa uskyldig sad og sov paa hendes Dyne.

„Men jeg listede og lurede mig ogsaa med Kaffe-
fjed ind paa ham,“ forklarede hun senere.

Fruen faldt ikke i Søvn.

Da Præsten kom hjem, lod hun, som hun sov, for at han ikke skulde begynde at fortælle, og derved trække Tiden ud, — inden han faldt i Søvn.

III.

UDE i Emmas Soveværelse dikkede Uret sig nærmere og nærmere mod at være syv, og da det endelig begyndte at vække, stod hun ud af sin Seng — iførte sig sine Tøfler, sin Særk og sit uldne Stykke og skyndte sig ud i Køkkenet for at fyre op under Kundfyret.

Herskabet skulde nemlig have Teen ind paa Sengen præcis Klokken otte.

Da Pindene var begyndt at ryge og tænde, hældte hun lidt Kul paa, og inden de brændte til, kunde hun naa at faa tændt Ovnen inde i Dagligstuen, for her var der heldigvis lagt til Rette i Aftes.

Hun behøvede kun at sjatte lidt Petroleum ind og stikke en Fyrstik til, saa vilde Ovnen passe sig selv lige til Klokken ti — den var nemlig en af disse hersens moderne Evighedsbrændere, der varmer saa storartig, medens de samtidig næsten ikke bruger Kul, og saa er der jo ogsaa det ved dem, at de aldrig ryger, — for det er da noget af det aller værste Svineri, der findes.

Der var ligegodt koldt i Stuen, og Emma frøs i sit tynde Skørt.

Hun skyndte sig ud i Køkkenet, hvor det allerede brændte helt lysteligt, og hældte en hel Spand Kul ned i Kundfyret.

Hun satte en Kedel Vand over og gik nu ind i sit Værelse for at blive klædt ordentlig paa.

Det kneb med at faa den forlorne Fleming til at make ret, for det var, ligesom den var levendes i hendes Fingre, — men hun fik den da til at sidde rigtig nydeligt, bundet som den blev med fine sorte, ægte Kinesersilkebaand.

Hun manglede nu kun Kjolen, men den skulde først paa om lidt, — for det er jo det med det: „enhver Ting til sin Tid“.

Hun var nemlig nu kommet saa langt ind i sin Paaklædning, at Kedlen ude i Køkkenet vilde begynde at pive, — derfor stod hun lidt og Iytede, og ganske rigtigt, nu begyndte den.

Hun var meget stolt over, at hun havde faaet en saadan Pivekedel, — for det var, ligesom det var et Dampskiv, syntes hun, og saa var det jo ogsaa ligesom det var hendes egen Opfindelse, for det var da hende, der havde hittet paa at købe den.

I Begyndelsen hun havde den, løb hun hvert Øjeblik ind til Fruen og raabte:

„Kan De høre, hvor hun kan pive, Frue.“

Og naar Fruen saa havde faaet Lov at nyde den forbausende Dampmaskine, sjokkede Emma af igen,

idet hun forklarede: „at det er jo i det hele taget rent mavesløst, hvor de kan hitte paa nu om Tider.“

Men da den altsaa fløjtede, gik hun ned i Køkkenet, hvor hun med en Uldklud tog den varme Kedel af Fyret.

Hun lagde Kundfyrringene paa Plads igen med Ildangen, hvorpaa hun maalte tre Teskefulde Kam-pyre af, hældte Vand paa og gik saa ind paa sit Værelse for at fuldende Paaklædningen, medens Teen rolig kunde staa mutters alene ude og trække i de ti Minutter, der var, til Klokken blev otte.

Da hun havde faaet sin Kjole og sin Frynsekappe paa, var hun færdig, og hun gik derpaa ud for at lave Tebakken i Stand.

Hun smurte to Stykker Amagermad til Præsten og to Stykker Franskbrod til Fruen, men først skar hun dog Skorpen af, — for den var saa slem at tygge for Fruens ene Tand.

Men Skorpen smuldrede hun og strædede paa den lille Bakke, der var slaet op udenfor Vinduet, til Graaspurvene.

„Det er osse best, vi faar sat et Par Knipper Halm ud til de smaa Kræ; nu det er Frostvejr,“ tænkte hun.

Klokken slog otte.

Hun tog Bakken og balangstierede med den hen til Herskabets Dør og bankede de tre sædvanlige Slag paa.

Med et: „God Morgen — Herskaver“ gik hun ind.

Herren og Fruen sov endnu.

Emma tændte først Lampen og gik saa hen og trak lidt i Dynerne.

„Hæm, hæm,“ rømmede hun sig.

Fruen missede lidt med Øjnene.

„Er det Emma,“ spurgte hun.

„Ja det er saamænd, Fru“ — sagde hun, „for Klokken har slaæet.“

Fruen trak sig op i Sengen ved Hjælp af sin Tømme og saa ned mod sin Mand.

„Han sover endnu,“ sagde hun og ruskede ham lenfældigt i Skulderen.

„Det er næsten Synd at vække ham, Fru,“ sagde Emma, „for han har da vaaren paa strengt Arbejde i Nat.“

„Ja — men jeg tror, det er bedst, han faar sin Te,“ sagde Fruen, idet hun ruskede lidt i ham igen.

„Kristian, Kristian, — nu maa Du vaagne, min egen Dreng,“ sagde hun kærtligt.

Den gamle laa lidt og brummede.

„Kristian! — Teen!“

„Kristian! — Teen!“

„Det er Teen!“ blev hun ved at ruske, til han vaagnede.

„Nu kan jeg vist godt stille Bakken paa Sengen,“ sagde Emma, „for nu begynder han at mimse med Munden.“

„Ja, gør det kun,“ sagde Fruen, „han ligger bare og gasser sig lidt, inden han gider rejse sig — den Syvsover.“

„God Morgen,“ brummede Præsten pludselig og rejste sig.

„Hvordan har Du det?“ spurgte Konen lidt ængstelig, — men Præsten trøstede hende med, at han befandt sig storartet.

Han fortalte saa om Køreturen og den døende Kone og den hurtige Kanetur hjem i det pragtfulde Sjøneskin.

„Det er vel Frostvejr endnu?“ spurgte han Emma.

„Jo, Pastoren kan lige vove paa, at hun fryser, men ellers maa jeg da sige, at Himlen er klar og pæn nok at se paa,“ forsikrede hun.

„Naa, Gud være lovet,“ udbrød Præsten glad, „saa kan vi maaske opnaa at beholde Sneen og Froststen i Julen, for det er rigtignok snart mange Aar siden, vi har haft en hvid Jul.“

„Og jeg ved ikke,“ vedblev han, „Sneen og Froststen hører nu Julen til, det er, ligesom der kommer en Feststemning over Folk, og saa er det ogsaa, som der blev mere Velsignelse ved min Juleprædiken.“

„Sne, Sne, hvid Sne over Markerne, Frostknirkende under Fødderne, Bethlehemssjernen tin-

drende fra oven og Jesusbarnets Varme i Menneskene, — det er Julen!”

Emma stod maalløs:

„Det er ligesom Pastoren var en Poet,“ sagde hun betaget.

„Tænk paa alle de fattige, der vil fryse dobbelt i Højtiden, tror Du ogsaa, Frosten og Sneen bringer dem en bedre Jul?“ sagde Fruen, men Præsten afbrød hende med et:

„I Julen behøver intet Menneske at fryse!“

Forinden de to gamle fik deres Morgenmad, skulde Fruen først bade sine Øjne med lidt lunken Te, som Emma skænkede op i en Underkop og rakte sammen med en lille Tot Var af den store Rulle, der laa i Servanteskuffen ved Siden af Vaselinen.

Fruen havde nemlig altid haard Søvn siddende i Øjekrogen og Øjenvipperne, naar hun vaagnede om Morgen, og der var inet, der var saa godt til at bløde det op med, som lunken Te, skønt det kunde svie væmmeligt.

Men da det var besørget, begyndte de to gamle at drikke deres Te.

Fruen dypede sit skorpeløse Brød ned i den varme Te, saa det blødt saa stærkt op, at det, — idet hun førte det til Munden — i store Klumper faldt ned paa Lagenet.

„Du grisser,“ sagde Præsten, — men hun svarede ham ikke, — for hver eneste Morgen sagde

han: „Du grisser“ til hende, og nu var hun blevet ked af at forklare ham Grunden.

„Nu kan lille Emma godt tage Tetøjet bort,“ sagde hun, og Præsten fortsatte: „og saa kan lille Emma gaa ud i Entreen og hente Fjordposten.“

Emma kom tilbage med Avisen, Præstens lange Pipe og Brillerne, — hun vidste nemlig, at hentede hun det ikke altsammen paa en Gang, maatte hun bare løbe tre Gange.

„Der er ellers et Brevskav til Fruen,“ sagde Emma og rakte hende en underlig snavset Konvolut.

„Det var da morsomt,“ udbrød Præstekonen, der altid blev Fyr og Flamme, naar der var Brev til hende: „Læs det for mig.“

Emma brak det, hun forsøgte og forsøgte, men hun kunde ikke finde ud af det og gav det derfor til Præsten, idet hun ærgerligt vrissede:

„Jeg ka' inte hitte ud af de Kragetaer.“

Præsten tog Brevet og kiggede lidt paa det.

„Det er saamænd vort sædvanlige Julebrev fra gamle Birthe oppe paa Fatiggarden,“ sagde han, „og det er akkurat det samme, hun skriver som altid.“

Han læste: „og samtitid sluder jeg med Yngset om glæjeli Jul og tag for det gamle og tag hvis de tænger paa mig med lidt til Festen.“

Nu kom imidlertid det store Øjeblik, hvor Emma ved Hjælp af en Fidibus skulde rænde Præstens Pipe.

Det var hans bedste Fornøjelse at ligge her i

Sengen og faa sig en Pibe Morgenrøg, samtidigt med, at han kunde læse i Avisen.

Da Piben var tændt og Avisen bredt ud, sagde han, — som han havde sagt hver Morgen i al den Tid, de havde været gift:

„Saa lille Anna, — nu kan Du godt staa op og klæde Dig paa, — jeg skal ikke se paa Dig.“

Imedens Emma hjalp Fruen med Paaklædningen, læste Præsten nu og da højt af det stedlige Nytt.

„Det er ellers svært, saa de handlende averterer nu i Juletiden,“ sagde han og læste om nogle af alle de Herligheder, man kunde købe.

Ja vi maa se at komme lidt ud og se paa Juleudstillingerne,“ foreslog Fruen.

„Ja, lad os bare det,“ svarede Præsten, „vi kan jo gaa lidt ud i Aften.“

Emma stod som paa Naale, da hun hørte Tale om Juleudstillingen, og udbrød begejstret:

„Saa maa Herskavet sandelig gaa ned og se paa den Dukke, der staar i Købmand Mathiesens Vindu. Den er med Maskineri, er den, — og hver evig eneste Gang nogen gaar forbi, banker den med Parasol paa Ruden, — og det er akkurat, som den vilde sige: „Det er herind, I skal ind og købe,“ og saa smiler den saadan rigtig skalkagtig til een.“

„Vi maa jo ogsaa have købt lidt Juleknas,“ sagde Fruen.

„Hvem maa jeg spørge, skal spise det?“ spurgte

Emma, „der er dog ingen af os, hverken Herren eller Fruen eller jeg, der mere tør binde an med det.

Selv Herren, der dog har de bedste Tænder af os, gaar og rygger paa en Nøddekerne en halv Dag, og saa ender det alligevel altid med, at han spytter den ud.

Det s'mænd godt, at vi ikke hører til dette herrens Veteranersamfund, for saa var vi da alle tre tilhobe døde for længe siden af Næringssorg.“

„Vegetarianerne kan da spise andet end Nødder,“ forklarede Fruen, „og selv om vi ikke kan spise dem, saa skal vi nu have dem alligevel, — for vi kan da altid gøre andre glade med dem, naar vi selv har set os mætte paa dem.“

„Emma,“ udbrød Præsten, der laa og tog nogle vældige Bak af Piben uden at faa Røg i Munden, „De har vist stoppet Piben forkert, for den er allerede gaaet ud.“

„Nej, nej,“ forsikrede Emma, „jeg har stoppet ham, som han skal stoppes, — med løst i Bunden og fast foroven, — men nu skal jeg sætte Blus paa ham igen.“

Hun tændte Fidibussen over Lampen og nærmede den mod Pibehovedet:

„Det er s'mænd ingen Under, at han ikke oser, for Hovedet er skvattet af, og alle Gløderne ligger og ulmer paa Gulvet.“

Da Fruen havde faaet det nødvendigeste paa og vasket sig, gik hun ind i den varme Stue, for at faa Kjolen paa.

Emma satte med stor Kunsthæderighed hendes tynde Haar i tre Bukler.

Fruen dryssede lidt Røgelse ned i en Messingskaal og satte den paa den varme Kakkelovn.

Denne Skaal spillede en stor Rolle i Emmas Belydshed, for den havde Herren og Fruen haft med hjem fra deres Udenlandsrejse, og det var denne Udenlandsrejse, Emma var imponeret over. Naar hun kunde komme til det, fortalte hun:

„Tænk, Herskabet har vaaren i Italien, — ja, de har saagar vaaren i Bajeren.“

Da Fruentimmerne vel var ude, stod Præsten op og klædte sig paa, og da de alle var færdige med Paaklædningen, satte han sig ved Klaveret, og nu istemte de deres sædvanlige Morgensalme:

„Lovsynger Herren, den evige Konge, med Ære.“

Emma, der ikke ejede en eneste ren Tone i Livet, sang højest og ivrigst, og hun var ikke saa lidt stolt over, at hun kunde overdøve baade Præsten og hans Kone.

Nu og da maatte han hamre Melodien kraftigt i paa Klaveret, for hans Kone kom altid ud af det, naar hun fik vrælet Emmas „egen Melodi“ ind i Øret.

Efter Morgensalmen gik hver til sit.

Fruen søvede af i Suerne og redte sin egen og sin Mands Seng, for det var da altid en Smule Motion for hende.

Emma syslede ude i Køkkenet, og Præsten gik ind i sit Studereværelse, hvor han skulde arbejde paa sin Prædiken til i Morgen — Juleaften.

Naar hans Kone nu og da kom ind til ham for at forhøre sig om et eller andet, kunde hun næsten ikke faa Vejret for Piberøg.

I gamle Dage havde hun atter og atter sagt til ham, at Røgen satte sig i Gardinerne, og at det næsten ikke var muligt at faa den ud af Suerne, men han lod altid, som han ikke forstod Henrydningen og svarede elskværdigt:

„Ja, kære Anna, det er en liffig Tobak, og hvis Du synes saa godt om den, kan Du bare gaa hen hos Urtekræmmeren og bede om „Flensborg Blaamand“, saa faar Du nok den rigtige; men sig for en Sikkerheds Skyld, at det skal være af den Sort, man fordriver Myrter med.“

Emma, der laa paa alle fire ude i Gangen og skurede Gulv, blev, liksom hun laa i sine aller som ęneste Tanker, pludselig skræmt op af Præsten:

„Hør, lille Emma, De maa bringe lidt mere Kul ind til mig.“

„Hvad skal Herren med flere Kul,“ spurgte hun meget forbavset.

„Der er ikke flere,“ svarede han.

„Jamen Du store Endejaner da osse, har Herren allerede brugt alle Kullene, — en Spand plejer da altid at kunne vare lige til Middag.“

„Ja, jeg ved ikke, hvordan det kan være,“ undskyldte Præsten, „men jeg gaar saa underligt og fryser.“

„Det er jo ogsaa svært med Kulde i Dag,“ tilgav Emma, „og særlig, naar Præsten skal ha' Kul, saa skal han ha' Kul, — og nu skal jeg komme med dem om to Sekunder.“

Den gamle fik rejst sig.

„Hvor er min Kone?“ spurgte Præsten.

„Jeg har ikke Lov at sige det,“ forsikrede hun, „for det skal være en Overraskelse, men jeg kan bal-dyre Herren for, at Herren bliver glad ved det, for det er nemlig noget, Herren længe har ønsket sig.“

Men nu maa Herren endelig ikke sige til Fruen, at jeg har sagt, hun var ude, for saa bliver hun bare ked af det.“

„Det har Emma jo heller ikke sagt“, lo Præsten.

„Næh, det har jeg jo forresten heller ikke,“ gik det op for hende, „men Herren er nu saa stiv til at gætte.“

„De kan være ganske rolig, lille Emma,“ forsikrede han, „og kom De nu kun med Kullene.“

Emma hentede en Spandfuld, og da hun kom ind

i Studereværelset for at hælde dem over i Kulkassen, laa Præsten paa sin Sisalong, som hun kaldte den.

„Pastoren er vel inte daali?“ spurgte hun og saa udspændende hen paa ham, „siden De har lagt Dem, og siden De jo osse kan fryse i den stejende Hede, her er herinde.“

„Næh, lille Emma, jeg fejler ikke andet, end jeg er lidt træt, — jeg har jo ikke været meget i Seng i Nat.“

„Ja, det var en haard Omgang, har Fruen fortalt mig, — men at Herren ogsaa kunde være saa uforstigt at begive sig af Sted i Sko og uden Fodpose og Muffediser,“ bebrejdede Emma

„Lad nu være med at ængste min Kone,“ bad han, og Emma forsikrede, at hun var lige saa tavs som en Pimpesten.

Den gamle Pige sjokkede af, men i Døren vendte hun sig: „Ja, for hvis Pastoren trænger til lidt Hylidete, kan jeg snart faa lavet det,“ sagde hun uderfundigt, „og Fruen skal ikke faa den allerbitteste Fært af det.“

Men Præsten trængte ikke til noget.

Han laa paa Chaiselonguen og stirrede ud.

Det maatte være lidt mere end almindelig Træthed, syntes han, for han kunde da ikke ligge her og fryse, — naar Termometret viste 18 Grader.

Piben havde han forlængst stillet fra sig, — den smagte ham slet ikke.

„Jeg har nok faaet mig en rigtig Generalforkø-
 lelse i Nat, — men det er intet Under, for mine
 Strømper var jo saa vaade, at de sivede.“

Bornholmeruret henne i Hjørnet tikkede og tik-
 kede, det slog halvelve, og han havde endnu ikke
 begyndt paa sin Julealtensprædiken, og han havde
 jo ogsaa baade første og anden Juledagsprædikenerne
 at forberede sig paa.

Om en halv Time vilde Emma komme med hans
 Frokost, og bagefter skulde han og hans Kone ud
 at spadserere deres Morgentur.

Han rejste sig op med et: „Nej — jeg har ikke
 Lov at ligge her og kæle for mig selv“ og satte sig
 hen ved sit Skrivebord, hvor han slog op i sin Bibel
 og begyndte at læse.

Men det var saa mærkeligt, — han havde slet
 intet Udbytte af Ordet.

Han saa Linierne, men hans Hjerne arbejdede
 ikke med.

Atter og atter læste han den samme Linie om,
 men det var, som han ikke kunde rumme den.

Han strammede sig op, — men han faldt hurtigt
 sammen igen.

Nu og da rejste han sig op og slog sig med Line-
 alen ned over Ryggen; han havde faaet ligesom lidt
 Svien i Musklerne dernede, og det gjorde ogsaa ondt,
 naar han trak Vejret.

Men da Emma kom ind med de to Spejlæg og

Kaffen, sad han og var faldet i Søvn ved Skrive-
 bordet.

„Nu maa De ikke sige noget til min Kone,“ bad
 han igen, da han blev vækket.

Emma trak sig tilbage, idet hun rystede paa Ho-
 vedet og lagde Fingeren paa Munden.

Da hans Kone lidt efter kom ind, rejste han sig
 kvikt op og spurgte paa en fornøjet Maade: „Naa,
 lille Anna, hvor skal vi saa gaa hen i Dag?“

Og saa gik han ud for at tage sit Tøj paa.

IV.

Nu har Du vel Dine Galosjer paa?" spurgte hun idet de skulde til at gaa, og da han havde bejaet det, aabnede hun Døren.

Det var prægtigt Solvejr, og Sneen tindrede saa stærkt, at Præsten et Øjeblik maatte gaa med sammenknæbne Øjne for at vænne dem til den hvidgnistrende Lysflade.

Ned ad Gaden bjæltrede Kaner, og fra Hustagene hang lange Istapper, og det saa ud, som der havde været Væddekamp mellem dem, om hvem af dem der kunde blive den længste, — men nu dryppede de af Vand, da Solen stod paa dem. Mænd havde travlt med at skovle Forovene fri for Sne, og nogle Steder, især uden for Forreningerne, havde man været saa hensynsfuld at strø Kakkellovnsasse ud.

Inde i en af Gaardene lavede Børnene en Sne-mand, — den fik en gammel Hat paa det hvide, runde Hoved, — dens Øjne var Kulstumper, og dens Mund var en Rødbede.

Den saa pragtfuld ud, og Børnene dansede omkring den.

De to gamle gik og støttede hinanden, de talte ikke meget sammen, — de havde nok i at tage Vare paa hvert af de Skridt, de tog.

„Falder en af os, ligger vi der bægge to,“ sagde han.

Pludselig buldrede det oppe paa et Tag, og en Snelavine styrede klaskende ned to Skridt foran dem, — „ja, man er da engang imellem heldig,“ lo han.

Men Fruen var blevet forskrækket og bad derfor, om det ikke var bedst at lade være med at gaa ned i Byen, — „for vi kan jo gaa op ad Kirkebakken, hvor vi da ikke risikerer at blive slaet sønder.“

De vendte om.

En lille Tøs stillede sig op og kniktede en lille kjeftet Nejen af:

„Hvem er Du, min lille Pige?“ spurgte Præsten ventligt.

„Jeg er Sofie,“ sagde hun og saa forlegent op paa Præsten.

„Hvad for en Sofie er Du?“ spurgte han.

Den lille Tøs forstod ikke Spørgsmaalet og sagde derfor igen:

„Jeg er Sofie.“

„Jamen, hvis Sofie er Du?“

Den lille blev pludselig angst for Præsten og begyndte at græde.

„Jeg er min Mors Sofie,“ hulkede hun, og saa

strak hun af, alt hvad Remme og Tøj kunde holde. Mærkværdigt nok følte Præsten sig bedre ved at spadserere her ude i den friske Luft.

„Hvor skal vi saa gaa hen?“ spurgte Konen.

„Ja, jeg ved ikke, — skal vi ikke gaa ind og besøge Birthe paa Fatiggården?“ foreslog Præsten, „hun vil jo føle sig skuffet, hvis vi ikke kommer inden Jul, — og i Morgen er jeg bange for, at jeg ikke faar Tid, da mine Juleprædikener optager mig hele Dagen.“

„Jo, lad os saa det,“ samtykkede hans Kone, „men lad os nu ikke blive for længe derinde, — Du ved jo, hvor slem hun er til at tale.“

Paa Bakken op mod Kirken laa Fatighuset.

Det var en lang, lav, gul Bygning med Straatag. Præsten maatte bøje Hovedet godt for at komme ind ad den lave Dør til Birthes Værelse.

Birthe selv sad henne paa sin Stol ved Vinduet, — hun havde travlt med at stoppe paa en Strømpe, saa hun havde hverken set eller hørt Præstefolkene komme.

„God Dag, Birthe,“ sagde Præsten.

Birthe rejste sig. „Næ, ih se god Dag, Hr. Pastor, næ, ih se god Dag, Fru Pastor, — ja, jeg havde saamænd næsten ventet at se Præstefolkene i Dag, og derfor har jeg jo fejlet og gjort pænt i Stand, — men det er forresten ogsaa for Julen, jeg har lavet til, — naa, men det er jo sandt, jeg glem-

mer rent at byde Sæde. Værsgo og sit ned, Hr. Pastor, værsgo og sit ned, Fru Pastor, — Stolene er til at sidde paa, ikke til at se paa, — jo, vær inte bange, — saa længe de knager, saa holder de.“

„Naa, hvordan gaar det, Birthe?“ spurgte Præstekonen.

„Jo,“ svarede Birthe, „den gaar akkurat som Vorherre Jesus pistelerer den med vos. Vi har ikke Lov at beklage vos, saa længe vi lever og har det daglige Brød og har Pinde til Kakelonen og en lille Løvetand til fem Øre til Kaffe, saa har vi inte Lov til at beklage vos, — men ellers er det forresten begyndt at blive snavs med mig. Det rusker og drager i mine Ben, og jeg har ellers snart ikke Kræfter nok i Haanden til at bære Stokken, saa det kniber jo med Gangen.“

„Men saa længe vi bare inte har Sne, saa gaar det jo ellers saa møjet dueligt, — men nu maa jeg jo snte som en Kanaliefugl i sit Kanaliefuglebur og vente paa, at Vorherre ser i Miskundhed til vos og lader Sneen smelte, — men forresten er jo Sneen rigtig behagelig for Børn til at køre paa Slæde i, men jeg siger bare, — enhver er sig selv nærmest, — jeg skal inte mere køre i Slæde i mit Liv, og for mig maa Vorherre saamænd gerne beholde sin Sne, — men det er jo ellers inte nemt for ham at gøre alle tilpas, — for ser Hr. Pastoren og ser Fru Pastoren, hvis jeg var Vorherre, saa vilde jeg jo altid holde Vejene tørre og sørge for, at der ikke var alle

de mange Sten paa dem, som man gaar og skvatter over."

"Men jeg siger bare, jeg tror inte, at jeg kan rummestere med det saa godt som han, for det er jo svært at gøre alle tilpas."

"Men saa har vi der jo ogsaa Iunt og godt inden Døre, men forleden kunde jeg inte faa Pindene til at brænde, og saa sad jeg og frøs; men saa begyndte jeg at lave dette hersens Gummastik, de kalder det, for det skal jo hjælpe saa godt paa Varmen; jeg spjættede ud med Arme og Ben, men varm blev jeg inte, kun tabte jeg Pusten og gik saa i Seng, hvor jeg la mig, men jeg fros og fros, og saa la jeg de to Stole over mig, for saa var det, liksom det fyldte lidt mere, — men nu er det da Gud ske Tak godt igen, — naar vi bare har Østenvind, saa brænder det saa lysteligt, men saa snart det blæser fra Norden, saa ryger den og sprutter og vil slet inte brænde, for det er grangivligt med Ovne som med vos Mennesker, faar vi det inte, som vi vil, saa blir vi obsternasige."

Præstefolkene sad ganske stumme under Birthes Knæveren løs, men da det lod, som Birthes ikke kunde blive færdig med sin Kakelovnpassiar, afbrød Fruen hende:

"Ja, vi kommer jo ogsaa for at give Dem vor lille Julegave."

I den Tavshed, der nu fulgte paa, medens Præ-

sten knappede sin Frakke op, hørte Fruen, at han var saa underlig kortaandet.

"Du fejler vel ikke noget?" spurgte hun.

"Næ, vist gør jeg ej, min Pige, — det er kun, som jeg har lidt Sting i Siden, — men det gaar nok over," svarede han, idet han tog sin Tegnebog frem og gav Birthes en Tikrone.

"Værsgo, Birthes," sagde han, "slid den nu med Helsen."

Birthe rejste sig, kniktede og trykkede Præstefolkene paa Næven.

"Ja, jeg sier saa mange Tak, Hr. Pastor, — ja, jeg sier saa mange Tak, Fru Pastor, og jeg lover, at den nok skal blive brugt forsvarligt."

"Strømper skal jeg jo ha et Par af, og saa skulde jeg jo ogsaa have købt et lille Juletræ, — for hvad siger Hr. Pastoren, og hvad siger Fru Pastoren, — Julen er dog kun Julen, naar man har et Juletræ."

"Ja, der er dog ogsaa noget andet, der gør Julen til Fest og Glæde for os," afbrød Præsten hende mildt.

"Ja, al Ære og Respekt for det," sagde hun og saa ivejret, "al Ære og Respekt for det, havde vi inte haft ham, saa havde vi jo heller inte haft Juletræet, og saa havde vi jo heller inte faaet alle de venlige Paamindelser, som Folk er saa gode med nu i Juleugen."

"Ok ja, — selv en Rivensbenssteg har jeg smænd faaet forrændes, — og af Købmanden har jeg faaet

en Kasse fuld af ægte Kul, og de bringer jo ogsaa Juleglæde."

"Men det er jo saadan, at skal man siite og fryse, saa gaar let Polituren af Jesusbarnet."

Præsten smilede til sin Kone, — og Birthe fortsatte uforstyrret.

"Men saa er der jo osse det med at komme i Kirke i Morgen Aften."

"Præsten er jo saadan en dejlig Mand at se paa, især naar Præsten har den røde Fløjskjole paa."

"Dertor er det osse, at jeg gaar i Kirken, hver Gang Pastoren præker, for det kan jo inte nytte at sige andet, jeg kan aldrig høre, hvad Pastoren siger, — men det gør ingen Ting, for jeg ved, hvad det handler om, og saa er det jo især saa skønt, naar man ved, at man er paa den sikre Side hos Vorherre."

"Er Birthe nu ogsaa sikker paa det?" spurgte Præsten.

"Jo, det er jeg," svarede hun troskyldigt, "nu har han og jeg vaaren gode Venner i snart halvfjers Aar, — og med hans Søn, der holder Fødselsdag i Morgen, har jeg heller inte noget udstaaendes med."

"Men derimod kan jeg ikke rigtig blive klog paa ham den Hellige Aand, — især da han jo er en Due, — men man maa jo være tilfreds med de to andre, — de har saamaend gjort nok for vos, — og selv disse hersens Nejereovre i Indien, hvor de jo tåter over og præker og misjenerer og bliver bidt

af Slanger og ædt af Tigre og stukket af Mosketorer, tænker de paa — — —"

Præstefolkene havde hørt denne Historie med Misjenererne i Indien, hver Gang de havde været paa Besøg hos Birthe, og da Historien var meget lang, afbrød de hende ved at rejse sig op.

"Ja, saa vil vi ønske Dem en rigtig glædelig Julefest," sagde han og trykkede Birthes Haand.

"Sæl Tak, Hr. Pastor, og sæl Tak, Fru Pastor, og tak fordi De kom."

Præsten greb pludseligt fat i Stoleryggen.

"Det er svært, saa Pastoren er pustende," sagde Birthe, og i det samme begyndte han at hoste.

Saa underligt tørt og hult hostede han.

Hans Fingre blev helt hvide, saadan greb han i Stoleryggen, og hele hans gamle Krop dirrede.

Hans Kone stillede Birthes anden Stol bag ham og fik ham til at sætte sig.

Hun støttede hans Hoved og hindrede ham i at falde.

Hosten vilde ikke holde op, der var noget, som skulde hostes op, — men som ikke vilde komme.

Det var, som den gamle Mand skulde kvæles.

"Aa, jeg kan ikke, — jeg kan ikke," stønnede han.

Birthe gik over til sin Seng og tog en lille Flaske frem, der laa skjult under hendes Hovedgærde.

"Her er Hofmansdraaber," sagde hun og rakte

Præstekonen Flasken, — men hun rystede paa Hovedet og hviskede:

„Vær blot rolig et Øjeblik.“

Præsten hostede og hostede.

Det rev og sled i ham, kunde man se, — og det var, som Anfaldet ikke vilde holde op, — men langt om længe fik han Ro, da han fik spyttet lidt brunrødt Slim op.

„Det var slemt,“ stønede han og tørte sig hen over sin svedige Pande med sit Ærme. Han kunde næsten ikke faa Vejret.

„Lad mig blot sidde stille et Øjeblik, saa gaar det nok over,“ bad han.

Han sank udmattet sammen, — medens hans Kone stod og badede hans Tindinger med koldt Vand.

„Linder det ikke lidt, min Dreng?“ spurgte hun atter og atter.

Birthe sad og rokkede frem og tilbage, frem og tilbage paa sin Stol henne ved Vinduet.

„Aa, Gu forbarne sig, aa, Gu forbarne sig,“ mumlede hun nu og da.

Præsten rejste sig pludseligt.

„Vi maa hellere se at komme hjem, Anna.“

„Trør Du, Du kan?“ spurgte hun.

„Jeg maa prøve,“ sagde han, „det er jo ikke saa langt.“

Han fik sin Frakke knappet og sat sin Hat paa Hovedet.

„Farvel og Tak!“ sagde han til Birthe, og da han

og hans Kone langsomt og forsigtigt trippede ud af Gaarden, stod hun og saa efter dem.

„Farvel, Hr. Pastor, og Farvel, Fru Pastor, og manne Tak, Hr. Pastor, og manne Tak, Fru Pastor.“

Men pludselig kom hun paa et af sine Husraad, og raabte derfor saa højt, hun kunde:

„Fru Pastor, Fru Pastor!“

De gamle standsede, og Fruen vendte sig, idet hun spurgte:

„Hvad er der, lille Birthe?“

„Ved De, hvad Fruen skal, — Fruen skal gnide Hr. Pastoren paa den nøgne Ryg med en ulden Klud, hvori ligger et Strykke Flæskesul. Fruen skal gnide først tre Gange til højre og saa tre Gange til venstre, idet Fruen siger Gu Faer, Gu Søn og Gu den helli Aand, derpaa skal Fruen kaste Sulet ind i den brændendes Kachelovn, idet Fruen siger 7, 9, 13, men det skal Fruen kun sige een Gang, — og saa skal Fruen se, at Pastoren nok vil komme sig.“

„Tak for det gode Raad,“ sagde Præstekonen, — og nu vandrede de to gamle videre — langsomt, langsomt.

Ikke et Ord mælede de.

Fruen, der baade maatte passe paa sig selv og sin Mand, havde travlt nok med at se efter, at de ikke kom ind paa Steder, hvor Sneen var for glat, eller hvor der laa Sten, som de kunde snuble over.

Lidt nede ad Bakken mødre de Borgmesteren.

„God Dag, God Dag!“ braldrede han godmodigt løs, „naa, Velaerverdighederne er nok ogsaa ude at spadserere.“

Præstefruen lagde sin lille Haand med de sorte Traadhandsker paa hans Arm.

„Borgmesteren maa endelig ikke faa min Mand til at tale, for saa faar han bare sin Hoste igen,“ sagde hun ængsteligt advarende, som han skulde vide, at hendes Mand lige havde haft Hoste.

„Naa, hva' — Skidmas! ja, hvad kan man vente sig andet end Forkølelse i saadant et Hundevejr,“ sagde han, men den lille Præstekone afbrød ham bedende.

„Det er meget, meget daarligt, Hr. Borgmester, og vi maa skynde os hjem, saa min Mand hurtigst mulig kan komme i Seng.“

„Maa jeg ikke følge,“ bad han, men Præstekonen rystede paa Hovedet.

„Vi gaar for langsomt for Borgmesteren.“ Men han havde allerede stukket sin Arm ind under Præstens og hjalp nu til med at understøtte ham paa den uendeligt langsomme Vandring ned til Præstegaarden.

Præsten trak Vejret hurtigt og stønnende, — det var, som han maatte hapse det for at faa fat i det.

Han saa ligefrem med et Blik, der intet saa, og det var, som han slet ikke vidste noget om sig selv og om sin Kone og Borgmesteren, der fulgte ham.

„Træt, træt,“ sukkede han et Par Gange.

Underveds stod de Mennesker, der kom forbi, stille og blottede Hovedet for de to Øvrigheds personer og Præstekonen.

„Gud ved, om det ikke var Præsten, der var daarlig,“ spurgte de hinanden, „for han saa meget sølle ud.“

Langt om længe naaede de Præstegaarden, og Fruen ringede paa.

Emma kom og aabnede.

„Aa Gud forbarme sig over vos syndige Mennesker,“ sagde hun, idet hun forskrækket slog Hænderne sammen, „sikke dog Pastoren ser ud, —“

„Ja, han er meget daarlig, lille Emma,“ forklarede Fruen, „vi maa have ham lige ind i Seng.“

Emma hørte næsten ikke Forklaringen, for hun var optaget af at knikse for Borgmesteren.

„Og selveste Borremesteren følger, — ja, det er jo en stor Ære for vores Pastor,“ hun stak impeneret, som hun var, sin Haand ud mod Borgmesteren.

„God Dag, Hr. Borremester, — og velkommen,“ sagde hun, men saa gik det op for hende, — „at det er jo lige saa rivendes spinatosseset, som det kan være, for jeg ligger jo lige og skurer Gulv inde i Sovæværelset, og alle Vindverne staar aabne, og det vil jo næsændels vare en Time, inden der kan være lidt Varme derinde, — og inden Gulvet kan blive tørt.“

„Ja, saa maa vi rede inde paa Chaiselongen i Præstens Værelse,“ bestemte Fruen, — og Emma

hoppede nu ivrigt af Sted for at lave i Stand, men først fik hun dog stukket Haanden ud mod Borgmesteren :

„Tak for den store Ætze og saa Favél,“ sagde hun og kniktede.

„Hun har været os et trofast Menneske,“ ligesom undskyldte Præstekonen.

Borgmesteren nikkede forsaende.

„Kender Typen,“ brummede han.

Den gamle Præst blev trukket op af de to Sten-trin til Entréen.

„Træt! Træt!“ sagde han igen.

„Skal jeg hjælpe med at faa Præsten til Sengs?“

spurgte Borgmesteren.

„Nej Tak, det behøver De ikke,“ sagde Fruen og saa taknemligt paa ham, — „men hvis De derimod vilde bede Lægen komme herop, — saa kan De rigtig nok gøre os en stor Tjeneste.“

Borgmesteren gik, idet han ønskede „God Bedring“.

Den gamle Præst søgte at give ham Haanden, — men han kunde ikke løfte den :

„Tak,“ hviskede han og saa taknemligt paa ham med sine gamle, graa, gode Øjne.

Emma og Fruen klædte Præsten af.

Han var „næsten som han var af Træ“, sagde Emma bag efter.

Der var lunt og behageligt her i Studerøværelset.

Emma plejede altid at lufte lidt af Tobaksrøgen ud, naar Præsten var ude at spadseré.

Men den gamle Mand laa ikke godt paa Chaise-løngen.

Han saa op paa sin Kone :

„Er der noget, Du vil, Christian?“ spurgte hun,

idet hun søgte at forstaa hans Øjne.

„Seng, — Seng!“ stønnede han, — og saa fik han igen et Anfald Hoste.

Men det var ikke saa haardt og tørt som før, — og saa varede det heller ikke saa længe, inden Slimen kom op.

Og Hosten lettede ham.

„Lad mig komme lidt i Seng,“ bad han.

„Du maa være taalmodig blot et Kvarterstid endnu,“ forklarede hun, „saa bliver der i Stand i Sovæværelset.“

Emma havde imidlertid været inde og putte Varmedunken i Pastorens Seng, — og lige inden Lægen ringede paa, blev han bragt ind i Sovæværelset.

De to gamle Kvinder bar ham.

Han blev meget anstrengt af Lægens Undersøgelse, — og da denne ønskede Ro for ham, fik han noget Morfin og faldt i Søvn.

Men Præstekonen kunde ikke slippe Lægen.

Hun spurgte og spurgte, og hun blev da klog paa, at det var Lungebetændelse, og at der ikke var meget Haab, — da hendes Mand jo var gammel.

„Dagen i Dag og Dagen i Morgen er ikke de farlige, — Sygdommen skal jo have Tid til at æde sig fast, — ligesom den, hvis Helbredelse er mulig, — ogsaa skal have Tid til at slippe sit Byrte.“

„Men om tre eller fire Dage vil vi komme ind i den farlige Feberlid, og saa skal vi se, om hans Hjerte har Kræfter til at staa den Omgang igennem.“

„Foreløbig maa han jo have Ro, han maa ikke tabe Humøret, og frem for alt — lad ham ikke tale for meget.“

Idet Lægen gik — lovede han at ville komme igen om Eftermiddagen.

Da Fruen kom tilbage efter at have fulgt Lægen til Døren, gik hun ud i Køkkenet, hvor hun traf Emma ivrigt beskæftiget med at lave Hyldete.

„Den skal nok hjælpe ham,“ sagde hun.

Fruen forklarede hende, at den ikke var til nogen Nytte, — da det denne Gang ikke var Forkølelse, men derimod Lungebetændelse.

„Ja, saa er han kaput,“ sagde Emma afsjort.

Den lille Præstekone satte sig paa Køkkenstolen, — og skønt hun kæmpede mod af alle Kræfter, kunde hun ikke hindre, at der løb en Taare ned ad den furede Kind.

„Nu maa Fruen ikke græde“ — trøstede Emma hende, — „nu maa Fruen ikke græde, — det bliver jo ikke bedre for det — næh, det gør det saamaend ikke.“

„Vorherre hjælper nok, hvis han vil, — og hvis han ikke vil, kan De rigtignok tro, at der bliver Fest i Himmerige, naar Pastoren kommer dertop, — og De kan saamaend ogsaa være evigt forvissset om, at Vorherre rejser sig fra sin Trone og gaar hen og skubber St. Peter bort fra Porten og siger :

„Næ, lad mig modtage ham, — for han er en af mine bedste Venner.“

Præstekonen hørte næsten ikke paa Emmas Trøst, hun var sunket sammen ved Tanken om den Fremtid, hun gik i Møde, naar hun ikke længer havde sin kære Mand ved sin Side.

„Og jeg, som havde troet, at jeg havde faaet Lov til at blive her paa Præstegarden til min Død, — nu skal jeg flytte, — og nu har jeg ingen mere at leve for.“

„De har da allentals mig, Fru,“ sagde Emma.

„Ja, det har jeg ogsaa, lille Emma,“ sagde Fruen til hende og trykkede hendes Haand, „nu maa vi to gamle holde sammen.“

„Synes Fruen nu alligevel ikke, at det er bedre, en af vos gaar ind hos Pastoren og sitter der i Stedet for at sitte her og beklave vos, for det faar vi saamaend Tid nok til, naar Pastoren har forladt vos.“ spurgte Emma.

„Jo, nu skal jeg gaa derind,“ men Emma foreslog, at det var bedre, hun sad inde hos Pastoren, medens han sov, saa kunde Fruen være der, naar han vaagnede, og saa kunde hun da forinden faa Tid

til at faa en lille en paa Øjet, saa hun ikke var træt, naar hun nu skulde sidde og tale med ham: „for det er jo mere Plaser for Pastoren at dispetere med Fruen end som med mig.“

I det samme ringede Klokken fra Entréen.

„Nu skal jeg gaa ud og aabne og høre, hvad det er, saa kan De jo sætte Dem ind til min Mand, — men pas paa, at De ikke vækker ham,“ sagde Fruen. Emma forsikrede, at hun knapt skulde aande, — men da hun aabnede Døren ind til Soveværelset, knirkede den, saa der gik et nervøst Ryk gennem Fruen.

„Jeg ku inte gøre for'et, jeg ku inte gøre for'et,“ hviskede Emma, og saa gik hun ind i Sygeværelset og satte sig paa Stolen ved Vinduet og stirrede usandseligt hen paa den sovende Præst.

Fruen gik ud og aabnede Entrédøren.

Udenfor stod Sognefogden og hans Datter, hvis Øjne var rødkantede af Graad, og hvis Ansigtfarve var gustengraa af de mange lange Vaage timer, hun havde haft ved sin Moders Sygeleje.

„Ja, nu fik hun da stridt ud,“ brummede Sognefogden, „og vi kommer for at takke Præsten for den Ulejlighed, han har haft af os i Nat, og saa vilde vi jo ogsaa gerne forhøre os, naar det vil passe ham med Begravelsen.“

„Værsgo og kom indenfor!“ bad Fruen og aabnede Døren ind til Studerværelset, — men da hun saa, hvor uordentlig der saa ud derinde med Dy-

nærne paa Chaiselongen, bad hun dem gaa med ind i Dagligstuen, hvor de tog Plads.

„Ja,“ sagde den lille Kone saa, „det er jo et haardt Slag, der har ramt Dem, — og“ — hun klappede den unge Pige paa hendes Haand, — „nu er De jo uden Deres Moder — men I maa bægge være forvissede om, at Vorherre har haft sin Mening med, hvad han har gjort.“

Jeg vilde saa gerne trøste, — men hvor kan den bringe Trøst, der selv har Brug for den.

Vi maa jo alle bøje os for Gud Faders Vilje, — og vi bør sige, skønt det er svært: Herren gav, Herren tog, Herrens Navn være lovet.“

Den unge Pige græd, — og Præstekonen græd.

„De maa ikke regne paa min Mand til Deres Kones Begravelse, — han er syg — og han kan ikke blive rask til den Tid,“ — hun betænkte sig lidt, — „han kan slet ikke blive rask.“

„Hvad, er Deres Mand daarlig?“ spurgte Sognefogden: „han var jo rask og vel ved Magt i Nat.“

„Ja, men han maa have forkølet sig,“ forklarede Fruen, „han har faaet Lungebetændelse og ligger nu her inde ved Siden af og sover.“

„Herregud, Herregud,“ trøstede Sognefogden, „det var jo ogsaa uforvarligt af mig at hente den gamle Mand i det skrækkelige Vejr, — og min Kone fik jo ikke engang — — —“

„Næ, det maa De ikke sige,“ afbrød Fruen ham,

„det var jo hans Pligt, — og nu har det vel være Vorherres Mening, at det skulde være saadan.“
Lidt efter gik Sognefogden og hans Datter. —

V.

PRÆSTEKONEN gik ind i Dagligstuen, der kun ved en Dør var skilt fra Soveværelset.

Saa underligt viljesløs spadserede hun rundt om Bordet, rundt og rundt.

Nu og da flyttede hun i Tanker lidt paa Fotografalbummet, eller ogsaa syntes hun, at et eller andet Billede hang skævt, og saa gik hun hen og rettede paa det.

Men saa begyndte hun igen sin Tur rundt om Bordet.

Der var saa koldt og koldt i Værelset, — Emma havde i Hurlumhejen i Dag helt glemt at passe Kalkelovnen, — hun gik derfor hen, aabnede Spjeldet og saa, at der kun laa et Par fattige smaa Gløder, — men det vilde ikke gaa at kaste for mange Kul ind straks, for saa vilde de saamænd nok kvæle den Smule Ild, der endnu var tilbage.

Hun tog Kulskuffen og stak den ned i Kullene, men det spektaklede for stærkt, og hun tog derfor med Fingrene Kulstykke for Kulstykke og puttede dem ind.

Men saa blev hun pludselig urolig, — hun maatte

hen til Sovekammerdøren og Lyrie efter, om der var roligt derinde.

— Men der var ganske stille.

Saa gik hun igen nogle Rundinger, til hun blev afbrudt af tre korte Smæld inde fra Soveværelset.

„Tjip, Tjip, Tjip!“ lød det derinde fra.

„Aa, Herregud, nu begynder Emma at nyse,“ tænkte Fruen og stillede sig hen ved Døren for at lytte efter, om hendes Mand ikke var vækket, eller om Emmas Nyseri, der tit kunde vare over en halv Time — vilde fortsættes, for saa maatte hun jo selv ind og afløse.

Men heldigvis slog Emma ikke mer end de tre Nys, og Fruen satte sig derfor beroliget hen i Kurvelænestolen ved Vinduet og stak Krølhaarspølsen ind bag Ryggen, for saa sad hun saa behagelig.

Hun saa ud over Stuen, saa fra Billede til Billede paa Væggen, — det havde hun faaet til Brylluppet, og det havde hendes Mand foræret hende, og det der var en Gave fra den lille Hedemennighedovre fra den første Kirke, hvor hendes Mand var Præst, — og det — — — ja, hvert Billede havde sin Historie, og hver Historie var en dyrebart Erindring for hende, — om hendes Mand.

Og hendes Øjne gled kærtegnende over alle de gamle og snørklede Mahognimøbler.

Nu skulde han altsaa tages bort fra det alt, — og mange af disse Møbler maatte saa sælges og komme paa Hænder, der ikke kunde elske dem som

hun, — for de var jo for hende, som om de dannede Ramme om Hjemmets skønneste Billede, hendes og hendes Mands Kærlighed. Fra Brylluppet havde de haft det samme Indbo, de havde endnu, — hun havde jo lidt Penge, — og hun havde da ogsaa faaet de pæne Møbler, — men de første Aar ovre i Jylland svandt hele hendes Arv bort til den fattige Menighed, hvor hun og hendes Mand var sat for at lære og opbygge og hjælpe.

Men der var Velsignelse ved de Penge, — det kunde hun saamænd endnu nu og da faa Beviser for.

Men Møblerne havde de allesammen, — og nu maatte hun sælge af dem, — for nu skulde hun jo snart flytte hen i en mindre Lejlighed. Hun satte sig til at regne ud, hvad hun kunde skulle sig ved, men det endte med, at hun beholdt alt.

Lænestolen der, — den sad hun jo for Eksempel aldrig i, — men hver Aften i hele Ægteskabet havde hendes Mand siddet der og læst Feuilletonen i Berlingeren højt for hende, medens hun selv sad der ved Bordet og strikkede paa de Strømper, hun altid strikkede til Missionskineserbørnene.

Lænestolen kunde hun altsaa ikke paa nogen optænkelig Maade skille sig ved.

Charollet i Hjørnet der — det havde staaet i hendes Forældres Hjem, og de havde igen faaet det fra deres Forældre.

Aa, hvor huskede hun endnu tydeligt den Gang,

hun som lille Pige kravlede op paa det og kom til at støde Kristusfiguren ned, der stod paa det, og som forresten stod der endnu.

Det var egentlig lige saa meget hendes Barnepiges Skyld, for hun havde lagt Dukken derop ved en Fejltagelse, og saa var det, at hun, da hun stod paa Tæerne paa Stolen for at faa fat i den, kom til at støde Figuren ned, saa dens Arm blev slaet af.

Hvor var hun blevet angst for, at hendes Fader skulde opdage det.

I en Fart fik hun fat i noget Lim og limede Armen fast, men snart efter skulde Figuren vaskes, og saa smeltede Armen af.

Der i Hjørnet op mod det gamle Spinetklaver stod Puffen med det samme Kanvasbetræk paa som dengang hun sad paa det, og han laa paa Knæ for hendes Fødder og friede til hende.

Ja, det var et helt Eventyr den Gang hun var ung.

Hun var Købmandsdatter fra den lille By der langt ovre i Jylland, og han, — ja, han var hendes Halvfætter og var lige blevet Student.

Hun var virkelig den Gang saadan en nydelig ung Pige, hun havde helt kulsort Haar og hvide Perletænder, — nu, — ja, nu var Haaret blevet hvidt, og Tænderne, — ja, inden de faldt ud, havde de da næsten været kulsorte.

Men han — hvor var han dog kær!

Han havde askeblondt Polkahaar, — havde han. Øjnene var lysegraa, og saa var de saa gode, saa gode.

Altid var han glad og fornøjet, — han lo saa friskt og saa sundt, at det var en hel Fornøjelse at høre paa det.

Hans Kinder var røde, — især naar han blev ivrig, — og hans Hage var lige saa dunet som en Fersken.

Hun havde et Billede staaende af ham i Vindueskarmen fra den Tid.

Hun huskede, at det lige var taget, den Gang de opfandt Fotograferingen . . . Daguerrebilleder hed det jo, — og han var den første, der havde saadan et Billede med til den lille By, — og det gik rundt mellem Familierne, at den unge Student var taget af, som man kaldte det, og nu gjorde de sig alle Ærinde hen til hendes Fader for at faa Lov at se, hvordan saadan et Billede saa ud.

Hun tog Billedet og saa lidt paa det.

Saa aandede hun paa det og tørte efter med sit

Kjoleærme.

Men hun maatte holde det paa en bestemt Maade, naar hun saa paa det, saa Lyset faldt rigtigt paa det, for ellers blev alt det hvide sort, og det sorte blev hvidt.

Han var en rigtig Laps, var han.

Fadermordere havde han paa, — et skinnende hvidt Kravebryst og et smukt svunget Slips.

I sin kulørte Vest havde han Sølvknapper, og hans lyse Bukser var stramtiddende, saa man saa hans smukke Bens Former.

Men aller kærester var han dog, naar han havde sin Studenterhue paa, — og det var intet Under, at baade hun selv og alle de andre unge Piger i Byen var saa indtagne i Studentmagersvenden, som hendes Fader kaldte ham.

Men han brød sig kun om at spadserere med hende, — og de gik altid nede omkring Fjorden, paa Steder, hvor ingen af hendes Veninder kunde opspore dem.

Hvor var han interessant, naar han gik og fortalte hende om det muntre Studentertiv inde i den store Hovedstad, hvor hun endnu aldrig havde været.

Men saa kom desværre den Dag, da han skulde tilbage til sine Bøger igen.

Han havde om Formiddagen været ude at sige Farvel til nogle af Byens Familjer, og da han kom hjem, saa sad hun der paa Puffen og græd.

Saa spurgte han: „Hvorfor græder Du!“ og da hun ikke svarede, forstod han Grunden, knælede for hende og fik hendes Ja.

Og hun kunde tydeligt huske, at han fortalte, at det havde lange Udsigter med Giftermaal, for først om tre Aar blev han Kandidat, og saa gik der endnu et Par staa-i-Stampe-Aar, inden han blev ordineret, men saa kunde han da ogsaa gifte sig trygt.

Foreløbig var Forlovelsen hemmelig, — men hendes Far lugtede Luntten, for hver evige eneste

Postdag — og der var tre af dem om Ugen, var der Brev til hende fra København.

Hvor han dog skrev sødt og kært til hende, — ja, engang imellem laa der et Digt til hende, skrevet med sort Kinesertusj paa lyserødt Papir.

Hun havde alle de Breve, han havde skrevet til hende.

De laa deroppe i Sjarotlskuffen.

Men da han kom op til hende i Juleferien efter at have haft en frygtelig Tur over Bælterne i Isbad, — ja, han havde siddet fast paa Sprogø en hel Dag, fordi Vinden var imod, — blev Forlovelsen erklæret, og de vekslede Ringe, og der var Gilder baade her og der, men det aller bedste var dog, naar han kyssede hende og kaldte hende for sin lille Kærste.

„Ja, det var dengang,“ tænkte Præstekonon.

Men Puffen fik hun da til Brylluppet, og nu stod den der og saa akkurat ud som dengang, hun sad og græd paa den over sin Kærlighed.

Græde over sin Kærlighed!

Det havde hun aldrig senere haft nødig.

Der var jo nok en tung Tid for hende, medens hun var forlovet, — men da græd hun ikke, da hand- lede hun. Hun hjalp sin Forlovede paa ret Køl, — da hans Tro var ved at glide fra ham.

Ja, han var lige blevet theologisk Kandidat med bedste Karakter, og der var allerede blevet Tale om, at han skulde have Kald, — men det var nu saa længe

siden, og det var ikke noget, der var værd at tænke mere paa.

Men saa blev de da gift, og hver Dag i det lange Ægteskab, — det lange Liv, hun og hendes Mand havde levet sammen, — havde set en stadig voksende Forelskelse.

I de første Aar havde der maaske nok været noget, der ligesom havde skygget over Ægteskabets Lykke.

Hvorfør undte Gud dem ikke Børn?

Hvorfør? Hvorfør?

De bad hver Aften i deres Aftenbøn Vorherre, om han ikke vilde forbarne sig over dem og skænke dem blot et eneste Barn.

Men Vorherre vilde det nu ikke saa, — og det havde han vel sine Grunde for.

Men der var jo alligevel nok mange Aar, hvor Længslen efter Barnei næsten tog Magten fra hende.

Men hun kæmpede mod og kæmpede mod, og efterhaanden gled Ægteskabet igen ind i de stille Vande.

Det var den Prøve, Vorherre satte hende paa, og hun kom da, takket være sin Bøn og sin Hagen fast til Kristi Kors, ud over den.

Vorherre ritter ikke med sine Gaver. Nu havde hun faaet den bedste Mand i Verden, — hvordan kunde hun saa forlange ogsaa at faa Børn.

Nej! man skal ikke gaa i Rette med Gud, — han gør jo kun det bedste for os.

Og han havde da ogsaa været naadig over for hende og hendes Mand.

De havde da faaet Lov at beholde hinanden her paa Jorden længere end de fleste, — og naar han nu gik bort, var det kun, fordi hun snart skulde følge efter, saa deres Samliv kunde blive fortsat der, hvor aldrig en Død kan slutte det.

Hun sad ligesom i Tanker og drejede paa sin Forlovelsesring, — frem og tilbage — frem og tilbage.

Den havde længe været for stor til hendes Fingert, der stadig blev tyndere og tyndere, men hun havde da nede hos Guldsmeden faaet Ringen presset i Kanten, — saa den nu sad lidt bedre.

Saa sad hun lidt og stirrede ud.

Det var paa intet, hun saa, — det var paa intet, hun tænkte, — men saa faldt Gløderne i Kakelovnen sammen med en lille skurrende Lyd.

Det gav et Ryk i hende: „Du sidder jo og falder i Slaver.“

Saa knikkede hendes Strikkepinde sammen, og hun kom fem-seks Rundinger paa Missionsstrømperne, — men saa lagde hun dem fra sig og listede hen til Sovekammerdøren, som hun aabnede paa Klem.

Emma tystede hende til Ro med en Bevægelse af sin Haand, — og hun trak sig tilbage igen efter først at have set hen paa Manden, der laa ganske stille — det saa ud, som han var død, — men nu og

da bevægede en af Fingrene sig, eller ogsaa fortrak hans Pande sig svagt.

Ganske sagte lukkede hun Døren, og hun gik hen til Kakkelovnen og puttede nogle flere Kul ind med de smaa fine Fingre.

Saa satte hun sig igen i sin Stol, og da hun vaagne, havde hun næsten sovet i to Timer, — for Klokken slog da fem nu.

Hun lyttede ved Døren ind til Soveværelset, — der var intet at høre, — og Emma havde ogsaa nok kaldt paa hende, hvis Præsten havde været vaagen.

Hun gik hen til Chatollet, aabnede den øverste Skuffe og tog et Bundt af hans Breve frem.

Saa tændte hun Lampen og løsnede Baandet paa Brevbunken.

Brevene laa ordnede, og hun tog det første Brev. Det var netop det, hvor han hævdede Forlovelsen med hende, — og hvorfor hun over Hals og Hoved var rejst over til ham i Hovedstaden og havde bragt ham til Fornuft.

Min egen dyrebare lille Pige!

Du maa, forinden Du læser dette Brev, forbede Dig paa en stor Skuffelse.

Ja, jeg maa hellere meddele Dig den med det samme, saa jager Du ikke Brevet igennem for at naa

det afgørende, det, som jeg lige saa godt kan sige nu som senere.

Hav nu Kræfter til at høre det! — fat Mod, se lyst paa Livet til Trods for, at jeg ikke længere kan forsvare at være forlovet med Dig.

Nu er det sagt! — Døm mig ikke, før Du har læst Brevet, og tro frem for alt ikke, at jeg handler overilet.

Jeg maa, — jeg maa for Din Skyld — hæve vor Forlovelse.

Jeg er ikke mere den, jeg var, da Du bandt Dig til mig, og kan som Følge deraf heller ikke længere forsvare at være knyttet til Dig, — jeg kan ikke forsvare at bringe en troende ung ubesmitten Pige ud i det Morads, hvor jeg nu befinder mig.

Jeg er i Hængedynd, — jo mere jeg har stampet mod for at komme op af det, — jo dybere er jeg sunket.

Nu kliner det snart sammen over Hovedet paa mig, — og jeg er i dybt, dybt Mørke.

Jeg skriver snart, — men jeg skulde skrive er — for jeg er allerede i Mørket, — intet har jeg mere tilbage, — jeg har ofret min Barmetro, — jeg har givet Afkald paa Dig.

Og Mørket, der indeslutter mig, — ved Du, hvad det er?

Det store Lys fra Krisii Kors er slukket for mig, jeg har maattet kaste min Frelser bort fra mig som ubrugelig.

Læs nu med Ro, hvad jeg skriver til Dig! — Bed for mig, hvis Du tror, det kan hjælpe.

Nyd Din stralende Ungdom!

Gift Dig! — Bliv lykkelig! men tænk alligevel nu og da paa, at der engang var en anden Mand, der kun ejede den Tanke at gøre alt saa godt og lykkeligt for Dig, — og derfor — derfor skilte han sig fra Dig.

Tilgiv mig, — hvis mit Brev er usammenhængende, — men jeg store voksne Mand sidder og græder.

Tro nu ikke slet om mig, — jeg beder Dig saa inderligt, — det er, fordi jeg elsker Dig — elsker Dig højere end mig selv, at jeg maa forlade Dig.

Jeg har mistet Modet paa Livet, — jeg er fortvivlet.

Alt er saa tomt og liggelydigt for mig, siden jeg har mistet min Tro, siden mit Ævighedshaab er blæst bort for mig.

Mit Livsskib boltrer sig omkring paa det store meningsløse Hav, — intet har jeg at styre efter, mit Kompas er borte, og Sejlene hænger i Laser.

Men nu skal jeg søge at forklare Dig, hvordan min Tro gled mig at Haanden.

I det sidste Aars Tid har Du atter og atter i Dine Breve spurgt mig, om jeg var daarlig, eller hvorfor mine Breve var saa tungsindige.

Jeg har svaret Dig, at det var min Eksamenstæ-

ning, der maaske trættede mig, — nu tror jeg imidlertid, Du forstaar Grunden.

Jeg har ligget Nætter igennem i brændende Bøn til den almægtige, — jeg har grædt for ham, — men han har ikke villet høre min Bøn.

Jeg har i halvt Afsind skreget til ham:

„Kast en Redningsbøje ud til mig — ellers drukner jeg.“

Og mit Blik strejfede Bogreolen, — der stod Biblen, — Biblen — ja, det var Redningsbøjen, — og jeg læste og læste atter og atter den Bog, jeg allerede havde læst de mange, mange Gange før.

Men den hjælp mig ikke, — jeg sank dybere og dybere i Tvivlens og Angstens Malsstrøm.

Jeg maatte for enhver Pris have Fred med mig selv, og min Tro maatte jeg genvinde, — men det var, som Gud spændte Ben for mig.

Min Tro har været som et mægtigt Træ, nu ligger Tvivlens Orm og gnaver ved Træets Rod, — vil Træet blive staaende, naar den store Livsstorm kommer, spørger jeg mig selv.

Væltet det, bliver jeg knust i Faldet, men faar jeg dræbt Ormen, inden den har faaet gnavet for stort Hul, — ja, da kommer jeg tilbage til Dig igen.

Du ser altsaa, at jeg stadig haaber. Sikkert lyver jeg for mig selv, — men jeg tør, jeg ikke slippe min Tro.

Jeg kan ikke faa mig til at tro, at der ikke er

noget at tro paa, — aah, alt vil være saa fattigt, saa fattigt for mig.

Men det er ogsaa nok kun en Prøve, Gud sætter mig paa, — selv Jesus havde jo sin Tvivl.

Og det er vel kun gennem sin Tvivl, at man naaar ind til Sandhedens Erkendelse, — ind til den evige store Sandhed, — Kristi Kors og Forsoningen ved Kristi Død.

Aah, gid jeg var blevet saa moden, gid jeg var blevet saa stærk i min Tro, at jeg kunde sige: „Min Overbevisning staar fast, der er intet at drøfte.“

Ja, der ser Du, — selv her i mit Brev gør to forskellige Anskuelser sig gældende, — det ene Øjeblik tror jer, at jeg er fortabt, det næste tror jeg kun, at det er en Prøve, jeg er sat paa.

Hvornaar min Tvivl begyndte, ved jeg.

Da jeg kom til Hovedstaden som ung Student og valgte Theologien til Studium, anede jeg ikke, at der var noget, der hed Tvivl.

Min Far og megen af min Slægt var og er Præster, — og jeg kunde ogsaa kun tænke mig selv at være Præst.

Jeg var saa opflasket med Religion fra mit Hjem, at jeg ikke kunde tro, at der var nogen, der virkelig kunde tvivle.

Jeg havde nok hørt Tale om Fritænkere, men jeg forestillede mig dem som Mennesker, der kun af Trods havde givet deres Tro fra sig.

Nu ved jeg desværre, at de Mennesker, der kal-

der sig Fritænkere, i Reglen er de bedst begavede og dygtigste, — og Du kan tro, at det ogsaa har faldet dem svært at give deres Evighedshaab fra sig, og at de er lige saa bundtulkykkelige, som jeg nu er.

Naar Tvivlen om Bibelens Sanddrubed første Gang kom til mig, husker jeg meget nøje.

Det var i det første Aar af min Studentertid.

Jeg havde en Aften hørt et Foredrag af den dygtigste Ungdomspræst, vi havde dengang, — og gik derefter en Tur ud at spadserere paa Volden.

Jeg gik alene deroppe, — for han havde sagt nogle Ord, der havde kastet Brand i min Sjæl, og jeg maatte nu klargøre mit eget Jeg i Lyset af disse Ord.

Jeg satte mig paa en Bænk, nær Nørreport — foran mig laa Markerne, og bag dem flimrede Søerne som et Sølvbaand.

Det var herligt Maaneskin. —

I en Busk nede ad Voldskraaningen klukkede en Nattegal, — og fra Gaden paa den anden Side Volden hørtes en Vægters massive Trin.

Alt var Harmoni, — og jeg var i en lykkelig og rolig Stemning.

Menneskesønnens — Gudsønnens Billede kvægede mig.

Jeg var lykkelig over, at ogsaa jeg havde Andel i ham, — at han var død for min Skyld, — for min Synds og mine Overtrædelsers Skyld.

Jeg takkede Gud, fordi han havde givet os denne

store og bødende Broder, — takkede, fordi han netop havde sendt ham til vor syndige Jord, og ikke til en af de mange store og større Kloder, der svævede derude i Rummet.

Ja, det var næsten med Skadefryd, at jeg saa op mod alle de pragtfulde Sjerner, der tindrede over mig.

Maaske var der ogsaa Mennesker paa dem, — men Gud havde valgt vor Jord til sin eenbarne Søn.

Tanken om disse ukendte Mennesker ude paa alle disse Millioner Kloder forfulgte mig hjem.

Men var disse Mennesker ikke lige saa godt Frelse værd som vi?

Ja, der var meget, der tvang sig ind paa mig i den Anledning, — og jeg, — jeg læste en Bog om Verdensudvikling, — og det var den, der først pusede Tivlen i mig.

Disse Tanker er ikke originale for mig, — det ved jeg — Tusinder og atter Tusinder krisme Mennesker har kæmpet med dem, — men det var første Gang, jeg stod overfor dem.

Bibelens Skabelseshistorie maatte jeg ofre paa Videnskabens Alter, — og da jeg skælvende fortalte den før omtalte Præst, at jeg ikke kunde tro paa den mere, svarede han mig:

„Det er jo ogsaa kun en smuk Legende, som saa meget andet i det gamle Testamente.“

„Saa meget andet!“

Naar meget andet var en smuk Legende, hvorfor kunde man saa ikke lige saa godt sige — alt?

Selvfølgelig maa Du ikke tro, at netop dette har været det afgørende for mig, — jeg var meget ung dengang, — men jeg tager det med for at give Dig Billedet af min voksende Tivl, — den, der efterhaanden uddybes mere og mere, som jeg søger at blive den kvit.

Med Kritik læste jeg nu det gamle Testamente, — nej vist saa — den Krigs- og Blodgud var ikke den milde og forsonende Gud fra det nye Testamente. Nej, ham i det gamle havde jeg ingen Brug for.

Men alligevel, — havde han ikke Lighedspunkter med den nytestamentlige?

Jeg kom til at tænke paa den usle og frygtelige Tilværelse, som saa mange, — ja langt de fleste — Mennesker har.

„Dette var denne gode Guds og Faders Børn,“ tænkte jeg.

Og Helvedslæren trængte sig paa mig.

Kan virkelig Tanken om et saa frygteligt evigt Pinested som Helvede udklækkes i den Algodes Hjerne.

Maa ikke den idelige Glæde i Himlen blive forstyrret af Skrigene fra de fordømte i Helvedes Ilds-luer?

Og kender vi ikke ogsaa Blodsuhvret fra det gamle Testamente i det nye?

Jo! Gud forlangte, at hans egen Søns Blod skulde flyde, for at vi andre derigennem skulde forsones.

Men kunde han ikke have valgt en anden Frelse end ved Menneskeofring?

Ja, Du kan tro, — at min Studenterid har været frygtelig for mig.

Den ene efter den anden af Bibelens Læresætninger har jeg maattet kaste bort fra mig, — og der- ved blev hele min Tro røkket.

Jeg hverken kan, vil eller tør lade være med at tro, — men det frygtelige er, — at han, jeg tror paa, — han kan jeg ikke tro paa.

Det lyder paradoksalt, — men netop saadan er det alligevel.

Jeg har i de mest ydmyge Bønner bedt Gud give mig et Tegn paa, at han var; — tigget ham om Overbevisning, — men saa har jeg igen spurgt mig selv, — behøver Du virkelig at have Beviser for Din Overbevisning?

Ja, — Bibelen løb sur for mig, — derfor løb min egen Tro om Gud ogsaa sur for mig.

Jeg kunde ikke slippe min Gud, — men den testamente Gud kunde jeg ikke bruge.

Jeg sagde til mig selv: „Nuvel, det gamle Testamente er dunkelt og usandsynligt, — dets Guddom er en Molok, — en Krigsgud — men det nye Testamente staar rent og lutret og sandt.“

„Ak, Gud give, det var saa.“

Se Johannes Aabenbaring! — kan et fornuftigt

Menneske gaa med til disse en Oldtings sindssyge Drømmesyner.

Og i det hele taget er der saa stor Forskel paa de fire Evangelier, og det er jo, uendelig meget, der skuffer og modsiger, — men det skal jeg komme til senere.

Lad os et Øjeblik holde os til Jesu Liv, — Jesu Billede, — Menneskesønnen.

Kristi Opstandelse stod for mig som det Fyr, der skulde lyse mit stormslaede Skib i sikker Havn.

Kristi Kors var det Centrum, om hvilket alt skulde dreje sig.

Kristi Kors.

Det, han tvungent og skælvende gik i Møde, det, han ikke selv forstod.

Han forstod ikke sin Frelserpligt til Bunds, — men han bøjede sig og sagde: „Ske ikke min, men Din Vilje.“

Men er Kristus Kors saa et Kærlighedsoffer?

Jeg vil vise Dig nogle Uoverensstemmelser ved selve Jesu Billede.

Hvad skulde han som Guds Søn med den hellige Aand?

Hvorfor skulde han døbes, naar han var Ordet?

Hvordan var det muligt for Djæveln at friste ham, — naar han var Gud.

Det ene med _____

Døren ind til Sovæværelset aabnedes paa Klem, — Emma stak sit Hoved frem.

„Frué, Frué,“ hviskede hun.

Fruen lagde Brevet bort.

„Frué,“ vedblev Emma, „nu er han ligevædet at vække.“ „Nu er han ligevædet at vække.“

Fruen smuttede forbi Emma.

„Jeg var lige ved at blive bange, De skulde vække ham, da De nøs før,“ sagde hun, — men Emma svarede næsten stolt: „Jeg ku s'mænd godt ha slaet tusind Nys, og han var inte vækket, for han har slumret som en Kampsten.“

Emma gik ud i Køkkenet for at spejle et Par Æg til sig og Fruen, for de havde jo næsten hverken faaet vaadt eller tørt i Dag.

Præsten selv skulde ikke have noget at spise, før Doktoren havde værret her igen, — men han maatte gerne faa lidt Boljion, hvis han var sulen.

Fruen satte sig paa Stolen ved sin Mands Seng, hun tog hans ene Haand mellem begge sine, og hun holdt den ømt og forsigtigt, som det var en Fugleunge.

Præsten laa lidt uroligt, — hans Hoved rokkede frem og tilbage over Pudsen, og nu og da kom der et Søn fra ham, der jog gennem den lille Kones Marv og Ben, saa hun angst klappede ham paa Panden og trøstede ham med et: „Naa, Naa, Naa, — er det saa slemt, min egen Dreng.“

Med et raskt Tag strøg han sig over Panden, som han jagede Fluer bort.

Saa laa han lidt stille.

„Er Du her, Marie?“ spurgte han som i Søvn, — men saa slog han Øjnene op.

„God Morgen, min egen Dreng,“ sagde hun ømt til ham.

„Nu har Du da faaet en god Søvn.“

„Hvad er Klokken?“ spurgte han, og da han havde faaet Svar, sagde han: „Naa, det var nok en ordentlig Forstrækkelse, I fik i Livet.“

„Du har vel værret træet fra i Nat,“ sagde hun.

„Ja, det har jeg vel, — og jeg er ogsaa lidt mat i Sokkerne endnu, — men jeg maa op nu, — jeg har ikke Tid at ligge her mere.“

„Men Christian dog,“ sagde Fruen forbavset, „det faar Du ikke Lov til.“

„Jo, jeg maa op, — min Juleprædiken venter paa mig, — jeg har ikke arbejdet det mindste paa den endnu.“

„Næh, kære Ven,“ bad hun angst, „Du maa ikke staa op — næh, det maa Du sandelig ikke.“

„Der er ikke noget, der hedder „maa“ for mig,“ afbrød Præsten, „jeg „skal“, jeg har andre at tage Hensyn til end mit eget kære Mig selv, — og min Menighed skal ikke undvære sin Præst Juleaften, — det kan jeg ikke forsvare.“

„Netop, fordi Du har andre end Dig selv at tage Hensyn til, maa Du blive liggende, saa Du kan blive rask saa hurtigt som muligt _____“

Men Præsten afbrød hende, idet han greb hendes Haand:

"Tror Du virkelig selv paa det, min egen Pige?"

"Tror Du virkelig selv paa det?"

"Jeg ved saa godt, hvad det er, jeg fejler, og jeg føler saa godt, at det er Vorherres Bud efter mig."

Præstekonen svarede ikke, hun bøjede sig ned over hans Dyne — og begyndte at græde.

"Du maa ikke græde," røstede han, "Du maa ikke græde."

"Vær nu ved Mod, — Vorherre sender ogsaa nok snart Bud efter Dig."

"Du maa ikke staa op," hulkede den gamle Kone.

"Du maa ikke staa op, — der er Haab, hvis Du bliver liggende, — der er Haab."

"Nej, min kære Pige," afbrød han, "trøst hverken Dig selv eller mig med det, — der er jo ingen af os, der tror det alligevel."

"Men hvis Du, det Par Dage jeg har igen, vil bringe mig lidt Opmuntring — og bringe baade Dig og mig lidt Fred, lad os saa være enige om ikke at tale om min Død."

"Men forinden vil jeg takke Dig, min egen kære Pige, for alt, hvad Du har været for mig, — og især Tak til Dig, fordi Du holdt ved mig den Gang, jeg havde de svære Aar, — den Gang, det kneb for mig."

"Tak, lille Pige, — Tak for alt."

Han søgte at rejse sig for at omfavne hende, men hun bøjede sig over ham.

"Selv Tak, min Dreng, — og paa Gensyn."

Hun kyskede ham paa hans Mund og Pande.

"Saa taler vi ikke mere om, at jeg skal dø, — vil Du love mig det!" bad han.

Hun nikkede til ham: "Men saa maa Du ogsaa love mig ikke at tænke paa at staa op."

"Hvor er Du udspøkuleret, Din gamle Ræv," sagde han paa sin fornøjelige Maade og truede ad hende med Fingeren.

"Har Du hvilt Dig lidt i Eftermiddag?" spurgte han.

"Jeg forsøgte, men kunde ikke," svarede hun, "og saa gav jeg mig saamaend i Stedet for til at læse nogle af vore gamle Breve."

"Kan Du huske det lange Brev, Du skrev til mig, — da Du ikke længere turde være forlovet med Præsten nikkede."

"Det Brev læste jeg!" forklarede hun.

"Ja, det var den Gang," sagde Præsten som i Tanker.

"Det var den Gang, — ja, jeg led meget, grundet paa det ulyksalige Bibeltrevleri."

"Gid de unge, der faar Twivl i Hierret, — og naar Tid vilde lade være med at læse Bibelen, — og naar de saa igen senere begynder at læse den, naar de tror sig stærke nok, maa de huske, at Bibelen er skrevet i en barbarisk Tid af Mennesker med mange menneskelige Fejl."

"Og saa er det jo til syvende og sidst ikke de mange Læresætninger og Handlinger i Bibelen, det

kommer an paa, — nej, det er kun paa Tilliden til Jesus og Troen paa, at han er Frelseren, det gælder.“

„Gud skjuler tit sit Ansigt for den søgende, — men man lærer at finde ham gennem Bønnen, — derfor bed, bed — tro saa enfoldigt og rent som et Barn, ellers vil der ligge Skygger over Din Længsel mod Himmeriges Rige.“

„Kan Du huske, — da jeg begyndte at komme paa ret Køl, — kan du huske, da jeg vaagnede den Morgen og følte, at nu havde Fristeren sluppet sit Tag i mig?“ spurgte han.

„Jo, jeg husker det godt, — men nu maa Du ikke tale mere, — Du er jo allerede helt forpustet,“ bad hun.

Emma kom meget belejligt ind med Spejlæggene til Fruen.

„Gaa ud og tænd Lampen,“ bad hun, og lidt efter kom Emma igen med den tændte Lampe, som hun satte paa Natbordet.

Da Fruen havde spist Æggene, spurgte hun: „Skal jeg læse lidt for Dig?“

„Ja, læs lidt, — læs et Par af vore Forlovelsesbreve for mig, — har Du endnu det sidste, Du fik, saa læs det først, — for det er skrevet paa en Tird. da jeg var aller lykkeligst.“

„Det var den Gang, Du endnu ikke var blevet gift med mig,“ sagde hun i Spøg.

Men Præsten afbrød: „Det var den Gang, jeg havde faaet Fred med min Gud, og den Gang, jeg gik

og regnede ud, hvor Anallet af Minutter blev mindre og mindre, til jeg skulde føre Dig som Brud ind i min lille Præstegaard, — der langt ovre paa den fattige jydskede Hede.“

Hun gik ind i Dagligstuen og fik efter nogen Ledden fat i Brevet.

Hun byttede sine almindelige Brillen om med Læsebrillerne og satte sig paa hans Sengeskant, men først skruede hun Lampen op, saa der blev ordentlig lyst, — og saa begyndte hun at læse Brevet.

Min kære lille Forlovede!

Ja, nu er det sidste Gang, jeg kan kalde Dig ved det Navn, — men vi har rigignok ogsaa snart brugt det længe, — i Overmorgen tager jeg af Sted herfra i Dagvognen, — og om fire Dage har jeg bragt Dig her tilbage til vort Præstehjem som min lille Præstekone.

Jeg har nu været her i flere Dage, og jeg kan meddele Dig, at alle vore Møbler er kommet.

Det har vist knebet haardt for de stakkels Stude at slæbe alle de svært belæssede Vogne gennem disse tunge Sandveje, — ja, Veje kan man vel ikke en Gang kalde dem, for det er ikke andet end Hjulspor, der har skaaret sig dybt ned i Sandet.

Selv var jeg paa en af Vognene, men Du kan tro, det var en langsommelig Kørsel, — jeg tror, vi var fem Timer om en eneste Mil.

Ret morsomt er det at se, hvor de vilde Dyr her ovre er lidet vilde.

Lige ved Siden af Vejen, lad mig nu kalde den det, tittede en Ræv op af Lyngen og betragtede vore Køretøjer med stor Interesse. Den saa nok saa udspøkkuleret op paa mig, som om den vilde sige: „Hellegud, er det den Dreng der, der er vor nye Præst.“

Ja, tænk, jeg synes ogsaa, det er helt underligt, jeg er Præst, — jeg kan ikke faa det rigtig ind i mit Hoved, — men det kommer vel nok.

Langt borte fra viste Føreren mig vor Præstegaard, — den laa som et hvidt Skib i et bølgende Hav af blomstrende Lyng.

Hvor er disse Lyngflader bedarende, om Vinteren er de sorte, om Foraret grønne, om Højsommeren illa og om Efteraret bronze.

Men derom skal jeg fortælle Dig om lidt.

Allerede langt borte fra Gaarden blev det sagt mig, at nu var jeg inde paa min Ejendom.

Det lød morsomt. — „Min Ejendom!“ — Jeg, der knap før har haft Salt til et Æg.

Jeg husker ikke mere, hvor mange hundrede Tønder Land, det er, der hører til Præstegaarden.

Jeg er en vældig Grund ejer, — men jeg tror ikke, at min Jord er i Stand til at give mig Korn til blot et eneste Stykke Brød.

Vi naede Præstegaarden, — det er en lang hvid Bygning med Tag af Græs- og Lynggræs.

Der vokser saa mange af disse morsomme Hus-

løg deroppe, — men det allerbedste er, at vi har Storkerede paa Taget.

„Storkerede?“ vil Du spørge, — „men hvor kan en Stork leve her i Lyngen?“

Og her kommer Overraskelsen, — jeg var lige ved at gaa bag over af Glæde, — tænk Dig, paa den anden Side af Gaarden flyder en Aa igennem en grøn, grøn Eng eller Mose, hvad man nu skal kalde den.

Ganske vist er hverken Engen eller Aaen ret brede, — men de er der dog, — og smukt er det at se, hvordan Engen gaar over i Heden.

Her var i Forgaars en ganske ung Mand, som aabnede mine Øjne for det.

Han gik udenfor Præstegaarden og saa sig omkring, — jeg gik ud og spurgte, om det var mig, han søgte, — men det var det ikke.

Han morede sig kun over at gaa og se paa Engens Vækst ind over Heden.

Han var ganske ung — meget elskværdig, men han havde mange mærkelige Ideer, som det vil være for vidtløftigt her at fortælle om.

Han sagde mig sit Navn, jeg husker det ikke saa nøje — enten var det Dalgren eller Dalgas, — men han kommer igen næste Sommer for at se, hvem der har ædt sig mest frem — Engen eller Heden.

Han har sat nogle Pinde, som han har bedt mig passe paa, at de ikke bliver flytrede.

Men nu skal Du høre lidt om vort fremtidige Hjem.

Møblerne er alle aflæssede og staar inde i Daghstuen, — der bliver ikke rørt ved noget, før Du kommer og kan være med, — det vil Du jo saa gerne.

Køkkenet, der interesserer Dig saa stærkt, tør jeg ikke udtale mig om, — men her er en Overflødighed af Værelser.

Her er Faarestald og Svinesti og Hønschus og Dueslag, og jeg maa, naar jeg nu kommer hjem til Dig, tale med Din Fader om, at han sørger for at faa nogle Indvånere til dem, — selv har jeg ikke Forstand paa at købe den Slags.

I Gaar var en gammel Karl her, som havde tjent hos den forrige Præst, han tilbød mig sit Arbejde, og da han lod til at forstaa sig paa Landvæsen eller snarere Lyngvæsen, tilbød jeg ham Pladsen, især da han kun forlangte Føden, lidt Tøj og saa et Pund Tobak til 75 Skilling om Maanedens. Du har jo selv fundet en Tjenestepige, der vil tjene hos os, ovre paa den Husholdingskole, hvor Du har været.

Forresten maa jeg til min Skam sige, at jeg næsten ikke forstod et Muk af, hvad vor nye Arbejdsmand fortalte mig.

Han forstod heller ikke mig, — og hvis de alle her ovre er som han, tror jeg ikke, Menigheden bli-

ver meget opbygget ved at høre mig, — men jeg maa jo se at lære dette skrækkelige Maal.

Den ene af Kirkerne har jeg været oppe at se, — den er meget lille, meget fattig, men er dog ren og har smukke hvide Vægge.

Her er stor Harmen i Befolkningen over nogle tyske Soldater, der i Krigens Tid blev begravet her, — man tænker paa at grave dem op og kaste dem ud i Rækkerkullen, men det skal jeg nok sætte en Stopper for.

Ja tænkt, jeg har allerede set baade Rakkere og Tare og Nammandsfolk, — endnu forstaar jeg ikke at skelne, naar en omvandrende er det ene, det andet eller det tredje, men det lærer jeg vel nok.

Omreisende handlende kommer her mange at, — de gaar nok saa formøjeligt gennem Lyngen og knytter Strømper, som de kalder det.

Der er den smukkeste Tid, Du kommer her paa, og Du kan rigtig nok tro, at vore Hvedebrødsdage vil blive hertil indfartede og vel modtagne af den blomstrende Lyng.

Og saa tænke sig, at Du har været med fra den første Dag, jeg prædikede, — ja, det er rigtig nok en Lykke, at det har kunnet arte sig saaledes, — men det kan vi kun takke Din gode Fader for, — for uden hans Hjælp havde jeg ikke haft Raad til at gifte mig endnu.

Og er det ikke ogsaa rart, at vor Præstegaard kun ligger fire Timers Kørsel fra Dit Hjem.

Vi kan jo tage hjem til Dine Forældre en Gang om Ugen, især hvis, — hvad der jo er talt om — Din Fader forærer os Heste og et Køretøj i Bryllups-gave.

Jeg glæder mig til, naar vi skal spadsere Morgentur, som vi jo har talt om.

Du kan tro, man skal løfte Benene højt for hvert Trin, man tager, ellers faar man ikke Foden over Lyngen, — saa det er jo nok lidt anstrengende.

Men jeg maa igen tilbage til den storslaaede Nat-tur.

Noget pragtfuldere end en Lyngheide i Blomst kan ikke tænkes.

Der lilla Tæppe bølgjer og glider op over de rei høje Bakker, her er, — det smyger sig ned i Hul-vejene, eller det hvisler sig sagte hen over de brede Flager.

Og over alt det lilla lyner Visebuskens, Gy-velens og Benbræks gule Blomsier som Flammer.

Porsen oplyder Luften med sin krydrede Duft. Rævingerne og Blaabærrerne er snart modne, — og Du maa nok kunne lave Syltetøj af dem.

Tyttbærranker er her ogsaa, — og tænk, — Du kan tro, det fryder mit Botaniker-Hjerter, — igaar opdagede jeg nede i en Huhning nogle Anemone-blade.

Men højt oppe paa en af Bakkerne vrider et sølle Egekrat sig i Vejret, — og paa de sært mislannede og knudrede Grene sidder der saa meget grønt Mos

og graa haarede Lavarter, at disse Krøblingetræer kommer til at ligne frygtelige Trolde.

Jeg har været oppe ved dem, — og jeg fik saa-mænd en ordentlig Forskrækkelse i Livet, ved at en Urtane pludselig fløj forbi mig med sine tunge trætte Vingelag.

Og om Aftenen kan Du tro, at man kan faa ordentlig vaade Støvler af at spadsere rundt, — for Duggen falder saa stærkt herovre.

Den siter ned ad det lange slatte Stargræs, drypper fra Lyngblad til Lyngblad og gør Rensdyrlavet nedden under svampet og slimet.

Hele Dagen er opfyldt af Insektsummen, — Humlebieer brummer omkring og Græshopperne gni-der Diskant dertil med de lange Springben.

Over Lyngblomsterne glider flimrende Smaragd-farben og skinnende Staalorme.

De er paa Jagt efter Insekter, — men vover de sig for langt ind i en Myretues Kongerige, er de redningsløst forraabt.

I Morgen ligger tilbage af dem et afgnavet Skelet, der griner hvidt i Solen.

Over Dig jubler Hedelærken sin Sang.

I store Buer daler den mod Reden, den har gra-
vet ned i Sandet.

Maaske har en Hugorm i dens Fravær fundet Reden og slugt alle Eggene.

Ned mod Aaen løber en svag rustrød Vandstrime, — sippede og forsigtige tripper Vipsfjærer rundt i

den og nipper nu og da efter noget, der kan være godt for en Kræsen Vipsjertemave.

Men ved Aabredden vader Bekkasiner og Snepper omkring paa deres lange Ben, — og ude i søve Aaen stolprer vores Storke Langeben af Sied.

Ja, Fuglene liver sandelig op herovre.

Ustandseltigt gennemlynes Luften af Svaler.

Fra Havet forvilder Maager og Terner sig herind i store Flokke, — de evigt trippende og vigtige Viber skriger op mod disse næsvise, der vover sig ind paa andres Enemærker.

Men kommer der en Krage, nøjes Viberne ikke med Skrig, — nej, de indvikler sig i en blodig Kamp med den, til den er fordreven, — den Ægypt!

Langt borte høres Højens sørgelige Skrig.

Den er Hedens Filosof, — den har valgt sig den vide tavse Hede til sine Grublerier, — og nu og da klager den højlydt over al sin Vemod og Tungvind.

Men om Aftenen perler Duggen Spindelvævene op i Maaneskinnsreger, og nede fra Bredden af Aaen høres en underlig Brummen og Syden.

Det er Hugormen, der synger for sin Kone.

Men nu vil jeg fortælle Dig lidt om vor Menighed

Det ringede paa Entrédøren, og Emma kom ind og meldte Lægen.

„Naa, hvordan gaar det?“ spurgte han, idet han afførte sig sin Hat og sin Frakke, som han lagde fra sig paa Puffen.

„Lever da endnu,“ svarede Præsten muntert, „men kom nu herhen med deres Ur og tik min Puls af, saa kan De jo med det samme se, hvor rask og rørig jeg ser ud.“

„Ja, saa slemt som i Formiddags ser det da under alle Omstændigheder ikke ud, — men nu maa vi have Ro og se at sove.“

„Drik lidt Bouillion, — og se at faa lidt Kræfter.“

„Men fremfor alt, — De maa ikke tale, og De maa helst ligge og døse uden at tænke paa noget —“

„Min Kone maa nok læse lidt for mig,“ afbrød Præsten, — men det forbød Lægen straks.

„Vi behøver ikke at give Tanker Næring, — især da vi slet ikke maa tænke paa noget.“

Da Lægen gik, lovede han at komme igen straks i Morgen tidlig, — „men De og Deres Pige maa skiftes til at vaage over ham, — hvis Fruen da ikke vil have en Sygeplejerske,“ sagde han.

„Lad os nu se, hvordan det gaar i Nat,“ — afbrød hun, „saa kan vi maaske tænke paa Sygeplejerske i Morgen.“

Fruen fortalte, at hendes Mand godt vidste, at det var Døden, — men han kunde kun trække paa Skul-

deren og betalede Opium til ham i Aften, naar Klokken var otte.

Emma kom med den dejlige Boljon til Præsten, men han kunde knap faa en eneste Slurk ned.

„Gaa nu ind og gaa i Seng,“ sagde Fruen til

Emma ude i Køkkener, „saa kalder jeg paa Dem klokken eet, og saa maa De vaage et Par Timer.“

Men Emma vil ikke paa nogen Maade sove længer end til Klokken ti, — „for vi kan jo skiftes paa

Vagten hveranden Time liksom Sladaterne,“ sagde

hun og trippede ind i sit Soveværelse, hvor hun

fuldt paaklædt lagde sig paa Sengen, — men hun

stillede først sit Vækkeur til at ringe præcis Trekvarter paa Ti.

Fruen gik ind til sin Mand.

„Sov nu,“ bad hun.

„Tak for Brevet, Du læste, — ja, vi har oplevet megen Lykke sammen vi to.“

„Hvor var det et sødt Stykke om den blomstrende

Lyng, Du læste, — ja, i Blomstringstiden er Heden smuk, — men Vinteren, — den lange mørke Vin-

ter, — Ensomheden, — det knugende, — ja, i den

Tid var det netop, at jeg blev helt fri for min Kamp med Tvivlen.“

„Sov nu,“ afbrød hun.

„Ja, nu skal jeg sove,“ — han trykkede hendes

Haand, „men jeg vil igen takke Dig for den Fred, Du lærte mig, — den Fred, Du bragte mig.“

„Du ved jo godt,“ sagde hun og klappede hans

Pande: „Du ved jo godt, at det kun er gennem Striden, man naar Freden.“

Lidt efter sov han, — han sov uden at behøve Opiumet.

I Løbet af Natten vaagede skiftevis Emma og Præstekonen.

Da Morgenens kom, ønskede han Alerets Sakramente, og han var endnu rask nok til selv at forrette Atergangen.

Dagen gik tungt og trist, — i Angst og med Spænding, — med Hivskens og Lytten, — Præsten laa i Feberdøs.

Baade om Morgenens og længere op paa Dagen, da han var vaagen, bad han de to gamle opfyldte den sidste Bøn, — det sidste Ønske, han havde, — at gaa op i Kirken i Aften og høre Juleevangeliet.

Fruen talte med Lægen om det, — om det kunde forsvares at lade hendes Mand være alene den Time,

— og da Lægen ikke nærrede synderlige Betænkeligheder ved det, — lovede Fruen til sidst sin Mand, at hun og Emma i Aften vilde gaa op i Kirken.

„Hvorfor dog det?“ spurgte Graveren, „Her-
skabsbegravelserne kaster da altid noget af sig, hvad
Juleaften ikke gør.“

„Det er heller ikke paa den Maade, jeg mener,“
forklarede Klokkeren, „al Ære og Respekt for de
store Begravelser — næh, det er det med denne
Klemten oppe i Taarnet. Skal jeg ringe, hvad enten
det er til Kirkegang eller Solnedgang, det bøjer jeg
mig for, for saa staar jeg langt fra Klokkerne og be-
høver kun at trække i Tovet, men saa snart der bli-
ver Tale om Klemten, ja, saa siger jeg bare med et
mildt Udtryk: „Den er ikke gunstig.“

„Folk, der kommer op mod Kirken, synes, at
det er saa højtideligt og pumpest, — men jeg siger
bare: „Kom op i Taarnet til mig, saa blir I snart
vænt a med det, og saa forbyder I Klemten ved Lov
og Ret.“

„Ja, selv om jeg putter Ørene profulde med
Inrienser og trækker min Klaphue ned over, — saa
er jeg lige ved at blive rundosset og faa Kuller.“

„For det er jo det med det, at jeg staar sporen-
stregs op ad Klokkerne og hamrer løs paa dem med
to store Hamre, saa Muskulaturen i Armen melder
Pas, — saa det næsten ikke er muligt for mig at
løfte Haanden.“

„Det værker og drager saamaend tre-fire Dage
efter.“

„De maa da heller ikke tro, at det er særlig ge-
myntligt at træde Orgelbølge,“ svarede Graveren,

VI.

OP over Bakken til Kirken gik Graveren og Klok-
keren.

Der var kun en halv Time, til Gudsstiensten
skulde begynde, og der var derfor ikke megen Tid
at give væk for de to Kirkens Mænd.

Tidligt paa Eftermiddagen var der lagt godt i de
to Kakkellovne, — for Juleaften skulde der være sær-
lig lunt og hyggeligt deroppe.

Over Prædikestolen hang en Granguirlande, og
paa alle Bænkene stak Grankviste deres struttende
Grene i Vejret.

Det var Degnens Kone, der altid sørgede for
denne Julepyntning, — og hun havde ogsaa, for at
bringe den rette Julestemning op i Folk, sviet lidt
Gran af over et Lys, saa der ligesom — som der jo
staar saa smukt i Salmen — lugtede af Guldregelse
og Myrrhaskær i Kirken.

„Juleaften er ellers en af mine værste Dage, jeg
har i Taarnet,“ sagde Klokkeren, „jo, og saa er der
selvfølgelig ogsaa de Dage, hvor vi har Herskabs-
begravelse.“

„men hvad gør man ikke for de kære Moneter og gode Ord og Betaling.“

„Næ, det er jo det med det, at vores Handtering er en Forrening som alt det andet, og det gælder kun om at have Pæren i Orden for at faa saa meget ud af den som mulig,“ sagde Klokkeren og gik saa op i Taarnet og satte sig til at vente paa Tegnet nede fra, naar han skulde fare løs paa Klokkerne.

Det var Degnen, der skulde give Tegnet ved at rømme sig tre Gange og vitte med sit Lommeur-klæde.

Graveren aabnede den store Ege træsdør ind til Vaabenhuset og gik ind i Kirken, hvor han ved Hjælp af en lille Spritlampe paa Enden af en lang Stang begyndte at tænde Lysekronerne.

Lidt efter begyndte Klokkeren at klemte, og han vidste derfor, at Degnen var i Farvandet, og han skyndte sig derfor at smide sin Cigar ned i en af Spytbakkerne.

Degnen kom, — omhyggeligt hængte han sin høje Højtidshat og Overfrakken paa Knagen bag Orglet, — derefter tog han sin Ibenholstakstok op af Lommen, svøbte den ud af dens Silkepapir og lagde den paa Nodestolen.

Han var meget alvorlig stemt.

Byens Sangforening skulde nemlig synge Julekor med Blikkenslager Petersen, Sagfører Løkke, Ølkusk Madsen og Vægter Simonsen som Solister.

Det var Aarens store Begivenhed.

Blikkenslageren var stolt over, at han i Aar var valgt til den ansvarfulde Plads som Primustenor.

Degnen, der baade var Dirigent og Formand i Sangforeningen Jupiter, havde Aften efter Aften i de sidste fjorten Dage indstuderet Soloen.

Han havde paa Kirkens Regning købt den smukke Takstok, og han glædede sig til i Aften for første Gang at svinge den over sit Elitekor.

Før havde han altid slaet Takt med sin Pegefinger, men det saa saa kedeligt og provinsagtigt ud. Det var forresten Overreissagfører Løkke, der havde faaet Ideen med Takstokken.

Han var Byens Musikautoritet og „Jupiter“s Skytsaand.

Han levede og aandede kun for sine Inkassationer og Mozart.

Egentlig hadede han Gøglet i Sangforeningen, for — som han altid sagde — jeg bryder mig nu kun om at synge Kammermusik.

Men selvfølgelig, — en Mand, der havde den Musikforstand, han havde, — havde jo en absolut Forpligtelse til at virke opdragende og forædlende paa sine Bysbørn.

Man kunde roligt paastaa, — uden derfor at træde nogen over Tæerne, — at det egentlig var ham, der var Stifteren, Opretholderen og Dirigenten i Sangforeningen Jupiter.

Hans Hustru var Byens eneste Musik- og Sanglærerinde, — og det støttede selvfølgelig ogsaa hans Musikautoritet.

Foruden at være nervøs for sin Kvarter var Degnen meget benøvet ved Tanken om, at han selv maatte forrette Guds tjenesien.

Der havde kun to Gange været Messesfald i hans lange Embedstid, og skønt han havde gjort sig overdreven Umage med at læse Dagens Tekst saa skønt og opbyggende som muligt, havde det været saa ærgert at se, at næsten hele Menigheden havde rejst sig og var gaaet.

„Han læser saa drøvende,“ sagde man som Undskyldning for hinanden.

Da han i Formiddag havde været henne i Præstegaarden og havde faaet den Besked af Fruen, at han maatte gaa ud fra, at Præsten hverken kom i Aften eller nogen af Juledagene, var han gaaet hjem og havde øvet sig paa at læse Juleevangeliet højt, for der maatte jo ikke gerne være Steder, hvor han kom til at stamme.

Nu mente han, at han kunde det paa Fingrene. Han gik hen til Graveren og spurgte, om alt var i Stand.

„Vi mangler kun Alerlyssene, Hr. Overlærer!“ svarede Graveren, der vidste, at Degnen ikke kunde lide at blive kaldt Degn.

Alerlyssene maatte Graveren selvfølgelig ikke tænde, disse to hellige Lys maatte kun berøres og tændes af Degnen selv i egen høje Person.

Indgangsdøren smækkede, og der lød slæbende Trim ude i Vaabehuset.

Det var Birthe fra Fatiggården, — hun var altid den første, der kom.

Hun stavrede forbi Degnen, — stak sin Haand ud og ønskede „Glæjeli Jul, Hr. Degn, — det er smukt, at Degnen har husket at sirø Sand paa Vejen herop, for ellers var jeg aldrig sluppet helskindet op ad den glatte Bakke.“

Men Degnen havde ikke Tid til at konversere, — han, der var stolt af det Øje, han havde paa hver Finger, havde pludselig opdaget, at Graveren havde glemt at skifte Salmenumrene paa Tavlerne.

Da han havde givet ham en meget streng Irettesættelse, gik han op til Alteret, hvor han pillede de smaa Lamper ud, der sad inde i de store hvide Træhylstre, som skulde forestille Alerlys.

Disse falske Stearinlys var den gamle Præstis stædige Sorg.

Han havde atter og atter bedt Kirkefejterne, om der ikke maatte komme ordenlige Lys, — men der kom ingen, — for de var dyre at brænde

Degnen tændte nu de to smaa Lamper, — skruede paa Hanen, saa de ikke osede, og plumpede dem ned i de to Huller i Alterlysene.

Op over Bakken begyndte Folk at komme til Kirken.

I Forreningerne i Byen var Lamperne allerede slukket, og de forretningsdrivende havde skyndt sig at komme i Stadstøjet for at være i rette Tid til Guds-tjenesten.

Men alle de mange, der nu gik op mod Kirken, var optagne af — og spurgte hinanden ud —, om nu ogsaa deres gamle Præst vilde holde Juleprædiken for dem.

Rygiet om hans Sygdom havde bredt sig over hele Byen, — der blev fortalt, og der blev spurgt, — men der var ingen, der vidste ordentlig Besked.

„Det vil blive et stort Tab for vor Menighed, hvis han gaar bort,“ sagde Borgmesteren til sin Kone, da de gik forbi Præstegaarden og saa Lyset inde i Sygeværrelset.

„Ja, han var en prægtig Mand,“ svarede Fruen, „og vi faar aldrig en saa forstaaende og mildt dømmende Præst som han mere.“

For Klokkeren, der nu og da kiggede ud af sit Glughul i Taarnet, saa det ud, som Vejen op mod

Kirken var ganske sort. Det var alle de mange Mennesker, der skulde op og høre Julefredens Evangelium.

Langt ned over hørte de Orglet bruse.

Det var Organistinden Fru Løkke, der prælude-rede og fanaserede over forskellige Julesalmer.

Foran Orglet og bag Takforhøjningen, hvor Degnen skulde svinge sin nye Takstok, samledes Sangforeningen Jupiter.

Alle havde de Lyrerosesten med de flagrende blaa Silkebaand i Knaphullet, men de fire Solister var særlig pynede.

Vægter Simonsen, der var anden Bas, mødte i fuld Uniform.

De tre andre var i Kjole, sort Slips og med skinnende hvide benzinduftende Glacéhandsker.

Blikkenslageren forlod for et Øjeblik sine tre Kvarterkammerater og gik mismodig ned til sin Kone og hviskede til hende, at Degnen havde betroet ham, at Præsten ikke kom, og at han derfor ikke kom til at svare: „Og med Din Aand.“

Fru Blikkenslageren slog besyrrtet sine Hænder sammen:

„Jamen, det var jo det, Du skulde have sunget solo allein!“ sagde hun skuffet.

„Ja, der skal ogsaa gaa Uheld i alt,“ svarede han, „det var jo netop det, jeg skulde have taget rigtig med Kegler paa.“

Det var en stor Skuffelse for Blikkenslagerparret.

Hele Dagen havde han øvet sig hjemme for at knalde Svarer saa flot ud som muligt, — Overreissagfører Løkke havde lagt det om for ham, saa det næsten laa helt oppe ved det høje C.

Aa, hvor glædede han sig, — tænkt syngte muttersene i hele Kirken, — og Folk vilde straks kende hans Stemme, og De vilde sige til hinanden.

„Det er jo Blikkenslageren, der synger!“

Hans Kone havde indøvet Svarer med ham.

Hun sang:

„Herren være med Eder,“

og lige med det vomms, som han sagde — var han

der med:

„Og med Din Aand.“

Var det en stor Skuffelse for Blikkenslageren med Præsens Sygdom, — saa var det rigtig nok ogsaa et Uheld for selve Sangforeningen Jupiter.

Sæt nu Folk gik, naar de hørte, der var Messerfald, saa kom Jupiter til at syngte den store Julekoncert, den havde indøvet, for tomt Hus, — men Degenen var da ogsaa enig med sig selv om, at han, — naar han mellem første og anden Salme maatte op at forkynde Messerfaldet, — vilde erindre Menigheden om,

at Sangforeningen Jupiter jo vilde syngte en Julekoncert med Soli- og Korstemmer.

Da Klokken var saa mange, at Gudsstienesten kunde begynde, var Kirken stuvende fuld af Menesker.

Alle Bænke var optaget, og Gangene var tæt bepakket af Ungdommen, — der i Højtidstemningen var blevet høflige og havde vejet Siddepladserne for de ældre.

Degenen havde allerede begivet sig paa Vej op mod Alterforhøjningen for at bede Indgangsbeden, da Døren ud til Vaabenhuset blev aabnet, og to gamle krumbojede Kvinder kom ind.

Det var Præstekonen og Emma, der paa Præsens mange Gange gentagne Bøn var gaaet op i Kirken, før at der dog kunde være nogen i Guds Hus fra Præstegarden Juleaften.

De to gamle trittede op mod deres Stool lige over for Prædikestolen.

Rundt omkring rejste Folk sig op for at se dem. „Saa maa Præsten jo være blevet rask,“ tænkte man.

Jupiters Medlemmer smilende glad forsaarende til hinanden, og Blikkenslagerens Hjerte hamrede værre, end han selv hamrede paa Tagrender.

Degenen, der ogsaa fattede lidt Haab, gik hen og spurgte Fruen, hvordan Præsten havde det, og om han kom.

„Min Mand har det meget daarligt, — Feberen

er allerede begyndt, og han ligger ganske bevidstløs hen," svarede Fruen.

"Herregud, Herregud," trøstede Degnen hende, idet han usandseligt trykkede hendes Haand, men saa kom han i Tanker om sin Pligt og gik op for at bede Indgangs bønnen.

Fru Løkke spillede op til "Et Barn er født i Bethlehem", og da hun havde spillet Melodien igennem, brusede Sangen frem fra Menigheden.

Den lille Præstefru sad og tænkte paa sin Mand, der laa ganske alene derhjemme i Præstegaarden.

Nu og da løfede hun sit Slør op og tørre en lille forskræmt Taare bort, der viklede sig ned ad hendes Kind.

Hun saa op paa Prædikestolen, — nu skulde hun aldrig mere se sin Mand staa der og lyse den gode Guds Velsignelse og Trøst ud.

Udskæringerne paa Prædikestolen var saa smukke.

Johannes stod med sin Tavle, medens hans Ørn kiggede op paa ham.

Peter bar den tunge Nøgle til Himmeriges Port, Paulus støttede sig tankemægtig til sit tunge Sværd, — men Andreas hævede med Stolthed sit skæve Kors højt i Vejret.

Emma sad og sang ud af sit fromme Hjerter og med sin ene falske Tone: "Et Barn er født i Bethlehem".

Da Salmen var sunget, gik Degnen op paa Forhøjningen og sagde med sin brægende Stemme:

"Det tilkendegives for Menigheden, at da vor gamle Præst er alvorlig syg, er han forhindret i at komme, og der vil derfor være Messfeldt i Aften."

"Endvidere tilkendegives, at jeg har formaaet Sangforeningen Jupiter til efter Textoplæsningen at synge "Glade Jul, — dejlige Jul" frstemmigt med Solosang, og jeg vil bede Menigheden vente og høre den smukke Sang, og endvidere maa den jo nødigt synges af andre end Sangforeningen, og jeg beder derfor dem af Menigheden, der alligevel føler Trang til at synge den smukke Salme, vente, til de kommer hjem."

Med en let Bøjning gik han ned paa sin Plads, og Fruen spillede, og Menigheden sang: "Dejlig er den Himmel blaa, — lyst det er at se derpaa".

Da man kom til sidste Vers, saa man pludselig det grønne Forhæng, der hang for Døren ind til Præstens Værelse bag Alteret, blive slaet tilside.

Den gamle Præst kom til Synne og gik op mod Prædikestolen.

Langsomt, langsomt gik han, og man kunde se, at det kostede ham Besvær at komme op ad den stejle Trappe til Prædikestolen.

Emma fik pludselig Øje paa ham, — hun sprat og stirrede op mod ham, som hun var gal.

"Kan Fruen ogsaa se ham?" spurgte hun skælvende.

„Men Kristian da ogsaa,“ fløj det ud af Munden paa hende, da hun saa ham.

Hun begyndte at ryste, som det var af Kulde, og sank sammen i Graad.

Men Præsten ænsede ikke nogen.

Han stod ganske stille, — saa lige ud, — og sine Hænder havde han foldet over Læsepulten.

Han bad, bad om det maatte forundes ham for sidste Gang at lyse Velsignelsen ud over sin Menighed.

Da Orglet forstummede, rettede Præsten sig op. Han saa ud over Menigheden, — og det var, som han med sit Blik vilde ønske hver enkelt Velkommen.

Men hans Øjne dvælede længst ved Stolen lige over for, — han søgte at trække sin Hustrus Øjne til sig, — men Graaden havde lagt sit Slør over dem, og hun vilde ikke se op, for at hendes Mand ikke skulde se hendes Bedrøvelse.

Saa lagde han sin ene Haand paa Prædikestolens Kant, og med den anden grøb han fat i en af sin Kjoles Folder.

„Guds Fred og Naade være med Eder alle,“ begyndte han.

Han ligesom lagde sig ud over Prædikestolen, for at hans Stemme, der var svag og skælvende, kunde naa ud til hver enkelt.

„Julefredens Evangelium skulde jeg læse for jer, — men jeg kan ikke! Jeg kan ikke læse det, for jeg

kan ikke mere se Bogstaverne, og jeg vil derfor bede jer: læs det selv, naar I kommer hjem, — men tænd først jert Juleræs hvide Lys, hold den glade Fest med eders Børn, — og naar de er kommet i Seng, tag saa Bibelen frem og læs Glædesevangeliet.“

„Jeg skulde ogsaa holde Juleprædiken, — men selv den maa jeg bede jer give Afkald paa; — I maa nøjes med de faa Ord, jeg formaar at sige.“

„Jeg er syg, meget syg, og jeg har til for en Time siden ligget hjemme i min Seng.“

„Men da min Hustru og min gamle trofaste Pige gik til Kirke, vaagnede jeg, og jeg hørte, hvordan Kirkens Klokker kaldte paa mig.“

„Jeg maatte staa op, — for jeg maatte herop og byde det lille Jesusbarn velkommen.“

„Jeg maatte op og se min Menighed for sidste Gang og give den Vorherres Velsignelse.“

„Havde jeg maaske Lov at lade vor gamle smukke Kirke være uden Præst Juleaften?“

„Nej! Nej! — alt kaldte paa mig, — og derfor beder jeg Dig, min egen lille Pige, om Tilgivelse, fordi jeg har narret Dig.“

Præstekonen saa op og smilede til ham, — og den gamle Præst fortsatte med en Stemme, der næsten var uhorlig:

„Jeg ved, jeg skal dø nu, — i min Feber har jeg hørt Gud kalde paa mig, — og derfor vil jeg nu takke jer alle for det, I har været for mig!“

Han maatte standse et Øjeblik for at faa Vejret.

„Se, nu staar jeg her og fortæller om mig selv, og I er kommet herop for at høre om Jesusbarnet og om den Fred, det har villet bringe os Mennesker.“

„Ja, — Julefreden, Julefreden, behold altid den i Eders Hjertes og lad den være eders Handlingers Rettesnor. Hvad der end gaar imod, — bevar Jesusbarnet rent, knug jer til jer Barnetro, og den vil forma at lette Vejen for jer gennem Livet.“

„Vi skal alle dø, — men gid vi alle, naar vi mærker Døden, maa kunne bede med den gamle Mand, der saa vort lille Fødselsdagsbarn :

„Jeg har stridt den gode Strid, fuldkommen Løbet og bevaret Troen, — derfor lad mig dø med Fred.“

„Men det kan vi ikke bede om, hvis vi ikke har Jesusbarnets Julefred i vore Hjertes, — Jesusbarnets Julefred — — — — —“

Saa kom Hosten, — han maatte bøje sig ind over Prædikestolen.

Lægen, — der var i Kirken — og Præstekonen rejste sig op og ilede op mod Prædikestolen for at komme til Hjælp, men pludselig lindede Hosten for Præsten, og han strakte Haanden ud, rystede paa Hovedet og mumlede mod dem : „Ikke endnu, — ikke færdig.“

Han stod lidt stille for at faa Vejret.

„Velsignelse,“ stønnede han. — „Velsignelse,“ men Menigheden forstod ham ikke.

Han saa ned mod sin Kone, der havde faaet sat sig.

„Forstod hun ham mon heller ikke?“

„Velsignelse,“ ligesom hulkede det fra ham, og han gjorde Tegn til hende med Fingeren.

Hun rejste sig op og blev staaende og fik ogsaa halet Emma op, og da Præsten igen stammede „Velsignelse“, rejste de alle sig op.

Han brede sine Arme ud, bevægede Munden, men intet Ord kom over hans Læber.

Han slog et Kors i Luften med Fingren.

„Herren være os alle naadig,“ fik han pludselig Kraft til at sige, — men saa sank han sammen, og over Prædikestolen saa man kun hans foldede Hænder.

Lægen og Fruen gik op og fik ham ned ad Trappen og førte ham ind i det lille Værelse bag Alteret.

Men nede i Kirken spillede Fru Løkke op til „Glade Jul“.

Degnens nye Takstok funkede i Luften, og „Jupier“ faldt ind.

Der var ikke den Appel over Sangen, som der var ved Generalprøven.

Soloen gik trevent, — kun gjorde Blikkenslageren Underværker.

Det sagde hans Kone da til ham, da de senere fulgtes hjem, — og hun raadede ham — som hun havde raadet ham de tusinde Gange før — til at

tage ind til Hovedstræden og tale med en Sangprofessor.

Ellers havde ingen af Menigheden lagt Mærke til Sangen, — man var alt for betaget af den gamle Præsts Velsignelse.

Emma tog Mod til sig, hun havde længe siddet som paa Naale, — og rejste sig og luskede langs Væggen op forbi Alteret og kiggede ind i Værelset, hvor Præstefolkene og Lægen var.

Fruen vinkede af hende, og ganske sagte smuttede hun ind.

Præsten var lagt ned paa Gulvet og havde faaet Lægens Frakke under sit Hoved.

Han havde nemlig ikke kunnet faa Vejret, da han sad i Lænestolen.

Ganske stille laa han, — hans Ansigt var voksblegt, og man kunde ikke se, at han trak Vejret.

„Der er ikke mere noget Pulsslag,“ hviskede Fruen til Emma.

Lægen havde hæftet Præstekraven af ham og havde knappet hans Skjorte op, saa intet kunde stramme.

„Det er snart forbi,“ sagde Lægen, idet han følte paa hans Pande.

Med eet aabnedes den døendes Øjne.

Han ligesom søgte at se efter noget, — men han fandt det ikke.

„Er der noget, han vil?“ spurgte Fruen Lægen, — men denne rystede paa Hovedet.

„Nej, — han er allerede langt borte.“

Den gamle Mand laa og stønnede lidt, — saa ligesom bevægedes hans Læber.

„Fred, Fred,“ hviskede han som i Søvn.

Slimen sugedes op og ned i hans Luftrør, hans Mund stod aaben, — og Tungen var ganske tør og ligesom dækket af et gulligt Lag.

Pludselig søgte han at rejse sig. „Hold fast, — nu vælter Vognen,“ sagde han højt og med klar Stemme, — men saa sank han om, Musklerne slappedes, — og han var ikke mere.

Men ude i Kirken var man næsten færdig med at synge den sidste Salm, — og Degnen gik op for at læse „Faderavor“.

Gudstjenesten var forbi, — men der var ingen af Menigheden, der rejste sig for at gaa.

Man vilde vente og høre.

Degnen gik ind for at faa at vide, hvordan det stod til.

Fruen gik ham i Møde.

„Forstyr ikke Menighedens Juleglæde,“ bad hun, — og Degnen gik ud og forkyndte fra Forhøjningen:

„Gaa hjem til Juleræerne og vær glade, — Præsten er gaaet hjem, og han har det nu godt.“

Menigheden skiltes, — kun Borgmesteren forstod Degnens Orakelsvar.

SLUTNING.

Da Forarets Blomsler skød frem, blev den lille Præstekone lagt ned ved sin Mands Side, — men Emma fik det godt, — hun kom paa Fatighuset og kom til at bo Dør om Dør med gamle Birthe.

